мц҃а і҆анну҆а́рїа,
въ ї҃і-й де́нь.
[мц҃а і҆ю́нїа, въ а҃-й де́нь.]

па́мѧть ст҃ы́хъ
є҆рму́ла и҆ стратоні́ва,
му́ченикъ ст҃ї҆дѡ́нскихъ
[бѣлгра́дскихъ]
[допо́лненная бдѣ́нная слу́жба,
про́логъ и҆ три̑ житі̑ѧ].

Новый Сербский Часовник
ВК
2020.

Свети Прво мученик
Ермил Епископ
Свети Прво мученик
Стратоник Епископ
Господи
Крепи ме Боже

МЦ҃А І҃АННУА́РІЇА, ВЪ Г҃І-Й ДЕ́НЬ.
[МЦ҃А І҃У́НІЇА, ВЪ А҃-Й ДЕ́НЬ.]

ѿда́нїе бг҃ѡмвле́нїѧ гдⷭ҇а бг҃а и҆ сп҃са на́шегѡ і҆и҃са хрⷭ҇та̀:*1

И҆ па́мѧть ст҃ы́хъ є҆рмѹ́ла и҆ стратоні́ка, мѹ́ченикъ сѹ́ттїдѡ́нскихъ [бѣлгра́дскихъ].*2

[А҆́ще и҆зво́литъ предстоѧ́тель,*3 творі́мъ бдѣ́нїе.]

НА ВЕЛИ́ЦѢЙ ВЕЧЕ́РНИ.

На Гдⷭ҇и, воз҃ва́хъ: стїхи́ры на т҃: пра́здника д҃, и҆ мч҃никѡвъ є҃.*4

Стїхи́ры пра́здника, гла́съ в҃. Самогла́сны. [І҆ѡа́нна мона́ха]:

Просвѣти́телѧ на́шего, ✻ просвѣща́ющаго всѧ́каго чл҃вѣ́ка, ✻ ви́дѣвъ прⷭ҇те́ча крⷭ҇ти́тисѧ прише́дша, ✻ ра́дѹетсѧ дѹше́ю и҆ трепе́щетъ. ✻ рѹко́ю показѹ́етъ є҆го̀, ✻ и҆ гл҃го́летъ лю́демъ: ✻ се́й и҆збавлѧ́ѧй і҆и҃лѧ, ✻ свобожда́ѧй на́съ ѿ и҆стлѣ́нїѧ. ✻ ѻ҆, безгрѣ́шный хрⷭ҇тѐ, бж҃е на́шъ, ✻ сла́ва тебѣ̀!

1* у Српској Православној Цркви Оданије празника Богојављења се врши дан раније, због сутрашњег великог празника свт. Саве, I архиеп. Српскога. Св. муч. Ермил и Стратоник помињу се у Месецословима и 1. јуна.

2* текст службе је приређен према два издања: 1) МИНІ́А МѢ́СѦЦЪ І҃АННУА́РІЙ, Московский Сретенский монастырь, издательство „Правило веры“, Москва 1996. – репринтное воспроизведение издания: КІ́ЕВЪ. Въ тѵ̀пографі́и кі́ево-пече́рской ла́вры. ,а҃ѿ́ч го́да (с дополнениями), стр. 390-408; и 2) *„Београдски мученици Ермил и Стратоник и преподобни Јустин Ћелијски: житија и службе“*, приредили Р. Поповић и П. Миодраг, Академија СПЦ за уметност и конзервацију, Београд 2013. године, стр. 33-51. Текст је минимално дорединован, допуњен у мањој мери новонаписаним деловима, а у већој прерађеним деловима из разних богослужбених текстова (претежно 25-26. јануара 2014. г., и од 1. до 15. јануара 2015. г.). Накнадна редакција је урађена од 6. до 8. маја 2020. г.

3* месни архијереј, настојатељ или старешина цркве. У Београдско-карловачкој архиепископији (и деловима других епархија које својим делом улазе у територију града Београда – Сремској, Банатској и Шумадијској) служити бдење, а у осталима као светима са Великим славословљем.

4* или на 8: 3 Празника, 3 светих, и 2 других; а 1 преосталу на Литији (ако хоћеш).

Ѝзба́вителю на́шемꙋ, ✻ ѿ раба̀ креща́емꙋ, ✻ и҆ дх҃а прише́ствїемъ свидѣ́тельствꙋемꙋ, ✻ оу҆жасо́шасѧ зрѧ́ще а҆гг҃льскаѧ вѡ́инства. ✻ гла́съ же съ нб҃сѐ принесе́сѧ ѿ ѻ҆ц҃а̀: ✻ се́й, є҆го́же пр҃тече́ рꙋко́ю креща́етъ, ✻ сн҃ъ мо́й є҆́сть возлю́бленный, ✻ ѡ҆ не́мже бл҃говоли́хъ. ✻ хр҃тѐ бж҃е на́шъ, ✻ сла́ва тебѣ̀.

І҆ѻрда̑нскїѧ струѝ тебѐ и҆сто́чника прїѧ́ша, ✻ и҆ оу҆тѣ́шитель въ ви́дѣ голꙋби́нѣ схожда́ше, ✻ приклонѧ́етъ ве́рхъ приклони́вый нб҃сѧ̀, ✻ зове́тъ и҆ вопїе́тъ бре́нїе зижди́телю: ✻ что́ ми повелѣва́еши, ꙗ҆̀же вы́ше менѐ; ✻ а҆́зъ тре́бꙋю твоегѡ̀ кр҃ще́нїѧ. ✻ ѿ безгрѣ́шный хр҃тѐ, бж҃е на́шъ, ✻ сла́ва тебѣ̀!

Сѝстѝ хотѧ̀ заблꙋ́ждшаго чл҃вѣ́ка, ✻ не не сподо́бился є҆сѝ въ ра́бїй зра́къ ѡ҆блещи́сѧ: ✻ подоба́ше бо тебѣ̀, вл҃цѣ и҆ бг҃ꙋ, ✻ воспрїѧ́ти на́ша за ны̀, ✻ тебѣ́ бо кре́щшꙋсѧ пло́тїю, и҆зба́вителю, ✻ ѡ҆ставле́нїѧ сподо́билъ є҆сѝ на́съ. ✻ тѣ́мже вопїе́мъ тѝ: ✻ хр҃тѐ, бж҃е на́шъ, ✻ сла́ва тебѣ̀.

Стїхѝры мч҃никѡвъ, гла́съ д҃.

По҃: Да́лъ є҆сѝ зна́менїе:

Ѐрмꙋ́лъ сла́вный, ✻ и҆ бг҃омꙋ́дрый стратоні́къ, ✻ дво́ица чꙋ́днаѧ, ✻ тр҃цꙋ несозда́ннꙋю и҆сповѣ́дающе, ✻ многобо́жнꙋю ле́сть ✻ по мно́гихъ ра́нахъ и҆ мꙋ́кахъ побѣди́ша: ✻ и҆ побѣ́ды вѣнце́мъ вѣнча́вшесѧ, ✻ мо́лѧтсѧ дарова́ти ✻ концє́мъ ми́ръ и҆ мл҃ть.

Сло́ва бы́въ, мч҃ниче, ✻ слꙋжи́тель, є҆рмꙋ́ле, ✻ и҆збра́нїе бж҃твеннагѡ дх҃а, ✻ тече́нїемъ кро́ве ✻ сщ҃е́нїѧ ѻ҆де́ждꙋ ѡ҆багри́въ, ✻ сщ҃е́ннѣйшꙋ и҆́стиннѡ, ✻ и҆ свѣтлѣ́йшꙋ сїю̀ соверши́лъ є҆сѝ: ✻ и҆ ны́нѣ въ ца̑рствїѧ мы́сленнаѧ преше́лъ є҆сѝ, ✻ мл҃твенникъ чтꙋ́щихъ тѧ̀ быва́ѧ теплѣ́йшїй.

Ѻ́скорды претерпѣ́вше, ✻ повелѣ́ньми мꙋ́чащагѡ, ✻ въ ко́шницꙋ ввѐржени бы́сте, ✻ и҆ кончи́нꙋ бл҃же́ннꙋю, ✻ и҆ оу҆давле́нїе во́дъ ѻ҆́ба прїе́мше, ✻ многоко́зненнаго врага̀ си́ми мꙋ́дрѣ оу҆дави́сте. ✻ и҆ ны́нѣ жи́тельствꙋете прера́достнѡ на нб҃сѣ́хъ, ✻ ѡ҆ всѣ́хъ молѧ́щесѧ, ✻ страда́льцы до́блѣйшїи.

Йны стїхи̑ры мч҃никѡвъ, гла́съ то́йже.
Пс҃: Ꙗ҆́кѡ до́блѧ:

Посо́бствїемъ бж҃твеннагѡ дх҃а, стр҃тотє́рпцы ст҃і́и, ✻ ѡ҆долѣ́вше сѹпоста́тѹ, ꙗ҆́кѡ во́ини непобѣди́мїи, ✻ є҆рмѹ́ле и҆ стратоні́че, бг҃обл҃же́ннїи: ✻ ѻ҆рѹ́жїемъ вѣ́ры, дѹшевре́дныѧ во́лки ѿгна́сте, ✻ и҆ зако́нѡ соверши́вше по́двигъ сво́й, ✻ со всѣ́ми страда̑льцы ѿ хр҃та̀ бг҃а ᲂу҆вѣнча́стесѧ, ✻ ѡ҆! мѹ́ченицы преобл҃же́ннїи.

Съ нб҃сѐ ѿ а҆́гг҃ла ᲂу҆крѣплѧ́еми, ✻ мѹче́нїѧ разли̑чнаѧ до́блественнѡ претерпѣ́сте, ✻ и҆ до конца̀ врагѹ̀ ѡ҆долѣ́сте, ✻ є҆рмѹ́ле и҆ стратоні́че, достосла́внїи: ✻ напослѣ́докъ въ дѹна́й вверже́ни, ✻ ᲂу҆топле́нїе сверѣ́пое подѧ́сте: ✻ и҆ страда́ньми ва́шими бг҃а просла́висте, ✻ и҆ са́ми созида́стесѧ ꙗ҆́кѡ ка́менїе жи́во въ жили́ще бж҃їе дх҃омъ, ✻ ѡ҆! мѹ́ченицы всехва́льнїи.

Ѿ царѧ̀ земна́го понѹжда́еми лжебогѡ́мъ жре́ти, ✻ цр҃ю нб҃номѹ рабо́тати вельмѝ возжела́сте, ✻ є҆рмѹ́ле и҆ стратоні́че, бг҃омѹ́дреннїи: ✻ сегѡ̀ ра́ди мѹ́ки многообра̑зныѧ претерпѣ́сте, ✻ и҆ ᲂу҆топле́нїе водно́е и҆ нѹ́жднѹю сме́рть, ✻ но востеко́сте ко вѣнцеда́телю хр҃тѹ̀, ✻ и҆ сочета́стесѧ ликѡ́мъ мч҃ническимъ, ✻ ѡ҆ мі́рѣ всегда̀ молѧ́щесѧ.

Сла́ва, мч҃никѡвъ, гла́съ ѕ҃ [Зора́стова]:

Ѡ҆ всечⷭ҇тнѣ́мъ пра́здницѣ ва́шемъ свѣ́тлѡ красѹ́етсѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ мт҃и ча̑дъ мно́гихъ хр҃тѹ̀ приве́дшаѧ, ✻ бг҃охрани́маѧ цр҃ковь, патрїа́рхїа се́рбскаѧ: ✻ наипа́че ра́дѹетсѧ первопр҃то́льнаѧ є҆ѧ́же митропо́лїа бѣлгра́дскаѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ нача́тки мѹ́ченикъ свои́хъ дво́цѹ прекра́снѹю томѹ̀ прине́сшаѧ: ✻ созыва́ющи всѧ̑ бл҃гочⷭ҇тивыѧ къ сщ҃е́нномѹ торжествѹ̀ и҆́хъ, ✻ съ ни́ми же пра́здѹющи и҆ пречⷭ҇тны́й собо́ръ бѣлгра́дскихъ мѹ́ченикъ: ✻ тѣ́хъ мл҃твами, хр҃тѐ бж҃е, ✻ цр҃ковь твою̀, жи́тельство твоѐ ✻ въ ми́рѣ глѹбо́цѣ соблюда́й, ✻ и҆ въ вѣ́къ вѣ́ка сохраня́й. Ѝ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ в҃. [Вѹзантїе́во]:

Приклони́лъ є҆сѝ главѹ̀ пр҃тє́чи, ✻ сокрѹши́лъ є҆сѝ главы̑ ѕмїѐвъ: ✻ пришє́дъ въ стрѹ́й, ✻ просвѣти́лъ є҆сѝ всѧ́ческаѧ, ✻ є҆́же сла́вити тѧ̀, сп҃се, ✻ просвѣти́телѧ дѹ́шъ на́шихъ.

Вхо́дъ. Прокі́менъ дне̑. И҆ чте́нїѧ трѝ мч҃ническаѧ.

На лїтїи:

Стїхи́ра пра́здника [и҆ хра́ма], и҆ стїхи́ры мч҃никѡвъ.

Стїхи́ра пра́здника, гла́съ д҃. Самогла́сна. [Ко́смы мона́ха]:

Ѡ҆дѣва́йсѧ свѣ́томъ, ꙗ҆́кѡ ри́зою, ✻ на́съ ра́ди по на́мъ бы́ти
сподо́бился ѥ҆́сть, ✻ во стру́и ѡ҆дѣва́етсѧ дне́сь і҆ѻрда̑нскїѧ: ✻ не са́мъ
си́хъ ко ѡ҆чище́нїю тре́бꙋѧ, ✻ но на́мъ собо́ю ᲂу҆строѧ́ѧй порожде́нїе. ✻ ѻ҆
чꙋдесѐ! ✻ безъ ѻ҆гнѧ̀ и҆зварѧ́етъ, ✻ и҆ назида́етъ безъ сокрꙋше́нїѧ, ✻ и҆
сп҃са́етъ въ него̀ просвѣща́емыѧ, ✻ хр҃то́съ бг҃ъ и҆ сп҃съ дꙋ́шъ на́шихъ.

Стїхи́ры мч҃никѡвъ, гла́съ д҃.

По҃: Ꙗ҆́кѡ до́блѧ:

Ꙗ҆́кѡ ѕвѣ́зды многосвѣ̑тлыѧ, ✻ на тве́рди нб҃нѣй ꙗ҆́снѡ
возсїѧ́вшыѧ, ✻ стр҃тотѐрпцы прехва́льнїи, є҆рмꙋ́ле и҆ стратоні́че, ✻
свѣ́тлостїю страда́нїй ва́шихъ ✻ свѣ́тлѡ ѡ҆зарѧ́ете всю̀ подсл҃нечнꙋю: ✻
де́мѡнскихъ ѡ҆мраче́нїй и҆ стр҃тѣ́й нахожде́нїй на́съ и҆зима́юще. ✻ тѣ́мже
дне́сь, бл҃говѣ́рныхъ сослѡ́вїѧ, сошѣ́дшесѧ, ✻ пѣ́сньми лѣпоподо́бными
всечт҃нꙋ́ю па́мѧть ва́шꙋ восхвалѧ́емъ, ✻ и҆ хр҃то́ва просвѣще́нїѧ пра́здство
ѿда́юще взыгра́емъ. [Гла́съ є҃:]

Чꙋ́днїй є҆рмꙋ́ле и҆ ди́вный стратоні́че, ✻ стр҃тотѐрпцы бг҃омꙋ́дрїи, ✻
пѣ́сньми сщ҃е́нными почита́емъ ва́съ: ✻ бг҃а бо и҆́стиннаго предъ
мꙋчи́телемъ ѕлочести́вымъ до́блественнѡ и҆сповѣ́дающе, ✻ многобо́жнꙋю
преле́сть погрꙋзи́сте ✻ ᲂу҆топле́нїемъ ва́шимъ въ стрꙋѧ́хъ дꙋна́йскихъ, ✻ и҆ ѿ
хр҃та̀ бг҃а ✻ неꙋвѧда́емыми вѣ́нцы̑ сла́вы нб҃ныѧ ᲂу҆вѣнча́стесѧ. [Гла́съ ѕ҃:]

Ѕлочести́вагѡ мꙋчи́телѧ безꙋ́мное велѣ́нїе, ✻ во є҆́же покланѧ́тисѧ и҆
жертвоприноси́ти бездꙋ́шнымъ і҆́дѡлѡмъ, ✻ бл҃же́нный є҆рмꙋ́ле и҆
мꙋ́дрый стратоні́че мꙋ́жески посрами́сте, ✻ и҆ пострада́вше самово́льнѡ и҆
терпѣливодꙋ́шнѡ, ✻ съ до́брою наде́ждою бꙋ́дꙋщихъ бла̑гъ, ✻ вѣ́нцы̑
нетлѣ́нными ᲂу҆вѧзо́стесѧ: ✻ ѡ҆ все́мъ мі́рѣ и҆ ѡ҆ на́съ грѣ́шныхъ ✻ хр҃тꙋ̀
бг҃ꙋ всегда̀ моли́тесѧ, ✻ ѻ҆! мꙋ́ченицы всехва́льнїи. Сла́ва, гла́съ то́йже:

Сослові́е бг҃овѣнча́нное ны́нѣ прїе́млетъ ✻ двоицꙋ мꙋ́ченикъ прекра́снꙋю, ✻ оу҆топле́нїе въ дꙋна́е сверѣ́пое ✻ за хр҃та̀ до́брѣ претерпѣ́вшꙋю. ✻ ѿ! мч҃николю́бцы, прїиди́те, ✻ торжество́мъ ны́нѣшнимъ бг҃олѣ́пнѡ насладимся, ✻ и҆ сщ҃е́ннꙋю па́мѧть и҆́хъ соверша́юще, возопїи́мъ: ✻ ѿ! мꙋ́ченицы добропобѣ́днїи, мл҃твами ва́шими, ✻ воздвизанїѧ безбѡ́жникъ сꙋ́етныхъ сокрꙋша́йте, ✻ и҆ прибѣга́ющихъ ва́мъ и҆збавлѧ́йте ✻ всѧ́кихъ вра́жїихъ ѡ҆бстоѧ́нїй. И҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ и҆. [А҆натоли́ево]:

Дне́сь тва́рь просвѣща́етсѧ, ✻ дне́сь всѧ́ческаѧ веселѧ́тсѧ, ✻ небе́снаѧ вкꙋ́пѣ и҆ земна̑ѧ, ✻ а҆́гг҃ли и҆ чл҃вѣ́цы смѣша́ютсѧ: ✻ и҆дѣ́же бо цр҃е́во прише́ствїе, ✻ и҆ чи́нъ прихо́дитъ. ✻ тече́мъ ᲂу҆̀бо на і҆ѻрда́нъ, ✻ и҆ ви́димъ всѝ і҆ѡа́нна, ✻ ка́кѡ крещѧ́етъ ве́рхъ нерꙋкотворе́нный и҆ безгрѣ́шный: ✻ тѣ́мже а҆пл҃ьскїй гла́съ припѣва́юще, ✻ согла́снѡ возопїе́мъ: ✻ ꙗ҆ви́сѧ бл҃ть бж҃їѧ сп҃си́тельнаѧ всѣ̑мъ чл҃вѣ́кѡмъ, ✻ ѡ҆зарѧ́ющи и҆ подаю́щи вѣ̑рнымъ ве́лїю мл҃ть.

На стїхо́внѣ: [стїхи̑ры пра́здника, гла́съ в҃. Самогла̑сны. [А҆натѡ́лїевы]:

На і҆ѻрда́нстѣй рѣцѣ̀ ✻ ви́дѣвъ тѧ̀ і҆ѡа́ннъ къ себѣ̀ грѧдꙋ́ща, гл҃го́лаше: ✻ хр҃тѣ̀ бж҃е, что̀ къ рабꙋ̀ прише́лъ є҆сѝ, ✻ скве́рны не и҆мы́й, гдⷭ҇и; ✻ во и҆́мѧ же чїе́ тѧ крещꙋ̀; ✻ ѻ҆ц҃а̀; но того̀ но́сиши въ себѣ̀. ✻ сн҃а; но са́мъ є҆сѝ воплоти́выйсѧ. ✻ дх҃а ст҃а́гѡ; и҆ сего̀ вѣ́си даѧ́ти вѣ̑рнымъ ᲂу҆сты̑: ✻ ꙗ҆вле́йсѧ бж҃е, поми́лꙋй на́съ.

Стїхъ: Мо́ре ви́дѣ и҆ побѣжѐ, ✻ і҆ѻрда́нъ возврати́сѧ вспѧ́ть.*5

Ви́дѣша тѧ̀ во́ды, бж҃е, ✻ ви́дѣша тѧ̀ во́ды, и҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ: ✻ къ твое́й бо сла́вѣ противозрѣ́ти херꙋві́ми не мо́гꙋтъ, ✻ нижѐ взира́ти серафі́ми, ✻ но со стра́хомъ предстоѧ́ще, ✻ ѻ҆́вїи ᲂу҆̀бѡ но́сѧтъ, ✻ ѻ҆́вїи же сла́вѧтъ си́лꙋ твою̀. ✻ съ ни́миже, ще́дре, возвѣща́емъ хвалꙋ̀ твою̀, гл҃го́люще: ✻ ꙗ҆вле́йсѧ бж҃е, поми́лꙋй на́съ.

Стїхъ: Что́ ти є҆́сть, мо́ре, ꙗ҆́кѡ побѣ́гло є҆сѝ, ✻ и҆ тебѣ̀, і҆ѻрда́не, ꙗ҆́кѡ возврати́лсѧ є҆сѝ вспѧ́ть;*6

5* Пс. 113,3.
6* Пс. 113,5.

Дне́сь нб҃сѐ и҆ землѝ творе́цъ ✻ прихо́дитъ пло́тїю на ї҆орда́нъ, ✻ крещє́нїѧ просѧ̀ безгрѣ́шный, ✻ да ѡ҆чи́ститъ мі́ръ ѿ ле́сти вра́жїѧ, ✻ и҆ крещѧ́етсѧ ѿ раба̀ вл҃ка всѧ́ческихъ, ✻ и҆ ѡ҆чище́нїе водо́ю ро́дꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ да́рꙋетъ. ✻ томꙋ̀ возопїе́мъ: ✻ ꙗ҆вле́йсѧ бж҃е на́шъ, сла́ва тебѣ̀.

И҆] стїхи́ры мч҃никѡвъ, гла́съ д҃:

Стїхъ: Ст҃ы́мъ, и҆̀же сꙋ́ть на землѝ є҆гѡ̀, ✻ ѹ҆дивѝ гдⷭ҇ь всѧ̑ хотѣ̑нїѧ своѧ̑ въ ни́хъ].*7

Мꙋ́жески мꙋ́ки многообра̑зныѧ претерпѣ́ша, ✻ и҆ вра̑жїѧ возноше́нїѧ низложи́ша, ✻ де́рзостнѡ предъ мꙋчи́телемъ и҆сповѣ́дающе, ст҃ра̑тоте́рпцы всеблж҃е́ннїи, ✻ на́съ ра́ди пло́тїю ꙗ҆́вльшасѧ, ✻ и҆ кр҃ще́нїе ѿ ї҆ѡа́нна во ї҆орда́нѣ прїе́мша, ✻ и҆ мі́рꙋ просвѣще́нїе и҆ безстра́стїе и҆сточи́вша.

Стїхъ: Воззва́ша прⷭ҇внїи, и҆ гдⷭ҇ь ѹ҆слы́ша и҆̀хъ: ✻ и҆ ѿ всѣ́хъ скорбе́й и҆́хъ, и҆зба́ви и҆̀хъ.*8

Ѳрмꙋ́лъ преди́вный и҆ стратоні́къ пресла́вный вкꙋ́пѣ пострада́ша: ✻ и҆ и҆сповѣ́данїемъ свои́мъ ꙗ҆́кѡ свѣти́ла на тве́рди возсїѧ́ша, ✻ мꙋче́нїѧ мнѡ́гаѧ бо́дреннѡ претерпѣ́ша, ✻ и҆ вѣнцы̑ нетлѣ́нными ѿ хр҃та̀ подвигополо́жника ѹ҆вѧзо́шасѧ: ✻ ꙗ҆́вльшесѧ же́ртвы пречи́стыѧ и҆ бг҃опрїѧ̑тныѧ, ✻ бл҃говѡ́нныѧ и҆ всеѡбѝльныѧ приноше́нїѧ, ✻ столпи́ же непоколеби́мїи бл҃гочⷭ҇тїѧ.

Стїхъ: Мно́ги скѡ́рби пра́ведныхъ, ✻ и҆ ѿ всѣ́хъ и҆̀хъ и҆зба́витъ ѧ҆̀ гдⷭ҇ь.*9

Въ темни́цꙋ ввѐржени и҆ заключе́ни, мꙋ́ченицы присноблж҃е́ннїи: ✻ жѐзлїемъ ѡ҆ко́вани и҆ мѣ́дѧными па́лицами бїе́ни, ✻ неѧде́нїемъ лю́тымъ и҆ долго́тною жа́ждею ѹ҆томлѧ́еми, ✻ напослѣ́докъ въ мре́жꙋ свѧ́зани и҆ въ дꙋна́е ѹ҆топле́ни, ✻ нꙋ́ждноѹ сме́рть бл҃гонаде́жднѡ прїѧ́ша: ✻ и҆ къ нестарѣ́емѣй жи́зни преста́вльшесѧ, ✻ въ небє́снаѧ ѡ҆бита̑лища вселѝшасѧ, ✻ и҆дѣ́же со всѣ́ми ст҃ы́ми свѣ́тлѡ красꙋ́ютсѧ.

7* Пс. 15,3. Уколико на Стиховње певамо само стихире мученикā, онда овај стих не треба.
8* Пс. 33,18.
9* Пс. 33,20.

Сла́ва, гла́съ и҃:

Хр҃та̀ чл҃вѣколю́бца возлю́бльше, ✻ мѹ́ченицы всехва́льнїи, ✻ де́мѡнѡмъ слѹжи́ти ѿре́кше, ✻ и҆ ѡ҆ вре́меннѣй жи́зни небре́гше, ✻ тогѡ̀ свѣ́томъ ѡ҆зари́шасѧ: ✻ ѡ҆полче́нїемъ же вѣ́ры воѻрѹжи́вшесѧ, ✻ мѹчи́телѧ і҆дѡлопокло́ннагѡ посрами́ша. ✻ ѐрмѹ́лъ пресла́вный и҆ стратоні́къ тревога́тый, ✻ со ѻ҆ц҃е́мъ и҆ дх҃омъ хр҃та̀ сла́вима пою́ще, ✻ вы́нѹ мо́лѧтсѧ во є҆́же сп҃сти́сѧ на́мъ.

И҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ ѕ҃. [Ѳеофа́ново]:

Є҆́же ѿ дв҃ы сл҃нце, ✻ ви́дѧ, и҆́же ѿ непло́дове, свѣти́льникъ свѣ́тлый ✻ во і҆орда́нѣ просѧ́ща креще́нїѧ, ✻ ѹ҆́жасомъ и҆ ра́достїю вопїѧ́ше къ немѹ̀: ✻ ты́ мѧ ѡ҆ст҃и̑, вл҃ко, ✻ бж҃твеннымъ ꙗ҆вле́нїемъ твои́мъ.

Тропа́рь мч҃никѡвъ,*10 гла́съ и҃. [Зора́стовъ].*11

По҃: Ꙗ҆́кѡ нача́тки:

Ꙗ҆́кѡ нача́токъ многочи́сленныхъ мѹ́ченикъ свои́хъ, ✻ первопр҃то́льнаѧ се́рбскаѧ митропо́лїа бѣлгра́дскаѧ: ✻ дне́сь прино́ситъ тебѣ̀, гдⷭ҇и, ✻ насади́телю тва́ри, преизрѧ́днѹю дво́цѹ: ✻ ѐрмѹ́ла сщ҃е́ннаго и҆ стратоні́ка до́блественнаго, ✻ вѣ́рѹ непосты́днѹю и҆ и҆сповѣ́данїе чи́стое тебѣ̀ прине́сшыѧ, ✻ и҆ ѹ҆топле́нїемъ тебѐ ра́ди въ дѹна́е себѐ ѡ҆чи́стившыѧ. ✻ тѣ́хъ мл҃твами, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ мл҃рдъ, ✻ поми́лѹй и҆ сп҃сѝ дѹ́шы на́шѧ.

И҆нъ тропа́рь, гла́съ г҃:*12

Ст҃и́и мѹ́ченицы, вѣ́рою и҆сповѣ́давшїи пресѹ́щнѹю тр҃цѹ: ✻ сла́вный и҆ непобѣди́мый ѐрмѹ́ле, ✻ непоколеби́мый и҆ бж҃твенный стратоні́че: ✻ сопричастницы преѹ́мныѧ сла́вы бы́вше, ✻ моли́тесѧ ѡ҆ є҆́же дарова́тисѧ на́мъ ве́лїей мл҃ти.

10* у *„Минејима“* је дат општи тропар мученицима̄, који се овде изоставља, пошто имамо два нов(онаписан)а тропара̄.

11* састављен уочи Празника 25. јануара 2012. г., а измењено на Празник 26. јануара 2012. г.

12* тропар узет из програма *„Menologion 3.0“* преведен са енглеског језика и прерађен: Troparion of Ss Hermylos and Stratonicos, tone 3: **O** holy Martyrs who have faithfully confessed the transcendent Trinity, / renowned and invincible Hermylos / and steadfast, godly Stratonicos: / since you partake of the glory that surpasses understanding, / pray that we may be granted great mercy.

И҆ тропа́рь пра́здника, гла́съ а҃:

Во і҆орда́нѣ креща́ющꙋсѧ тебѣ̀, гдⷭ҇и, ✻ тр҃ическое ꙗ҆ви́сѧ поклоне́нїе: ✻ Роди́телевъ бо гла́съ свидѣ́тельствоваше тебѣ̀, ✻ возлю́бленнаго тѧ̀ сн҃а и҆мено́ванѧ, ✻ и҆ дх҃ъ въ ви́дѣ голуби́нѣ, ✻ и҆звѣ́ствоваше словесѐ ᲂу҆твержде́нїе. ✻ ꙗ҆вле́йсѧ хр҃тѐ бж҃е, и҆ мі́ръ просвѣще́й, ✻ сла́ва тебѣ̀.

На ᲂу҆́трєни.

На Бг҃ъ гдⷭ҇ь: тропа́рь пра́здника, гла́съ а҃:
Во і҆орда́нѣ креща́ющꙋсѧ тебѣ̀, гдⷭ҇и:

Тропа́рь мч҃никѡвъ, гла́съ г҃:
Ст҃і́и мꙋ́чєницы, вѣ́рою и҆сповѣ́давшїи:

Сла́ва, тропа́рь мч҃никѡвъ, гла́съ и҃:
Ꙗ҆́кѡ нача́токъ многочи́сленныхъ:

И҆ ны́нѣ пра́здника.

По а҃-й кадѝсмѣ: сѣда́ленъ, гла́съ д҃.
Пс҃: Ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ:

Митропо́лїю бѣлгра́дскꙋю всечⷭ҇тнꙋ́ю, ✻ ꙗ҆́кѡ ѕвѣ́зды многосвѣ́тлыѧ мы́сленнѡ ѡ҆зарѧ́ете, ✻ и҆ вѣ́рныѧ лю́ди є҆ѧ̀ всегда̀ просвѣща́ете, ✻ и҆ къ бг҃оразꙋ́мїю мꙋ́дрѡ наставлѧ́ете: ✻ ѿ! є҆рмѵ́ле и҆ стратоні́че, мꙋ́чєницы всесла́внїи, ✻ ѻ҆рꙋ́жницы хр҃та̀ бг҃а непобѣди́мїи. [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже.
Пс҃: Ско́рѡ предварѝ:

Стрꙋ́й ѡ҆ст҃и́лъ є҆сѝ і҆орда́нскїѧ, ✻ держа́вꙋ сокрꙋши́лъ є҆сѝ грѣхо́внꙋю, ✻ хр҃тѐ бж҃е на́шъ: ✻ преклони́лъ є҆сѝ себѣ̀ дла́ни пр҃тѐчевѣ, ✻ и҆ сп҃слъ є҆сѝ ѿ ле́сти чл҃вѣ́ческїй ро́дъ. ✻ тѣ́мже тѧ̀ мо́лимъ: ✻ сп҃сѝ дꙋ́шы на́шѧ.

По в҃-й кадѝсмѣ: сѣда́ленъ, гла́съ д҃.
Пс҃: Вознесы́йсѧ на кр҃тъ:

Вы́шнѧгѡ про́мысломъ небла́зненнѡ ✻ прискорбный пꙋ́тъ страда́нїѧ прошедше, ст҃рꙋтоте́рпцы ст҃і́и, ✻ разнообра́знаѧ мꙋче́нїѧ подѧ́сте, ✻ и҆ коне́цъ въ дꙋна́е ѹ҆топле́нїемъ прїѧ́сте, ✻ и҆ къ широтѣ̀ цр҃твїѧ нб҃нагѡ преминꙋ́сте, ✻ бла́га ва́мъ ѹ҆готѡ́ваннаѧ воспрїѧ́вше: ✻ и҆дѣ́же при́снѡ ѡ҆ на́съ моли́тесѧ, ✻ ѻ҆! мꙋ́ченицы бг҃омꙋ́дрїи. [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ то́йже.
Пс҃: Ѹ҆диви́сѧ і҆ѡ́сифъ:

І҆орда́не рѣко̀, ✻ что̀ ѹ҆диви́лсѧ є҆сѝ, зрѧ̀ неви́димаго на́га; ✻ ви́дѣхъ и҆ вострепета́хъ, речѐ, ✻ и҆ ка́кѡ бо сегѡ̀ не хотѣ́хъ ѹ҆страши́тисѧ и҆ зайтѝ; ✻ а҆́гг҃ли є҆го̀ ѹ҆страши́шасѧ зрѧ́ще, ✻ ѹ҆жасе́сѧ нб҃о, и҆ землѧ̀ вострепета̀, ✻ и҆ смѧте́сѧ мо́ре, и҆ всѧ̑ ви́димаѧ и҆ неви́димаѧ. ✻ хр҃то́съ ꙗ҆ви́сѧ на і҆орда́нѣ ѡ҆ст҃и́ти во́ды.

Полѹ҆ле́й. Велича́нїе:

Велича́емъ ва́съ, ✻ ст҃і́и мꙋ́ченицы сѹ́ггїдѡ́нстїи, ✻ є҆рмѹ́ле и҆ стратоні́че: ✻ и҆ чте́мъ чт҃на̑ѧ страда̑нїѧ ва̑ша, ✻ ꙗ҆̀же за хр҃та̀ претерпѣ́ли є҆стѐ.

Ѱало́мъ и҆збра́нный: Бг҃ъ на́мъ прибѣ́жище и҆ си́ла:*[13]

По полѹ҆ле́н: сѣда́ленъ, гла́съ и҆.
Пс҃: Премѫ́рости:

Свѧ́зани ѿ мꙋчи́телей бы́сте, ✻ и҆ въ дꙋна́е ѹ҆топле́ни, ст҃і́и: ✻ вѣ́рꙋ же соблю́дше, ✻ хр҃та̀ бг҃а до́блественнѡ и҆сповѣ́дасте: ✻ бж҃твенными рачє́нїемъ распалѧ́еми, ✻ не́мѡщи чл҃вѣ́ческагѡ є҆стества̀ небрего́сте: ✻ ѿонꙋ́дꙋже ꙗ҆́кѡ свѣти́ла всемꙋ̀ мі́рꙋ просїѧ́сте, ✻ вселе́ннꙋю и҆справле́ньми ва́шими просвѣща́юще, ✻ и҆ дх҃а бл҃гт҃їю всѧ̑ лю́ди ѡ҆зарѧ́юще. ✻ моли́те хр҃та̀ бг҃а, ст҃рꙋтоте́рпцы всебл҃же́нніи: ✻ дарова́ти грѣхѡ́въ ѡ҆ставле́нїе ✻ пра́здноующымъ ст҃ꙋ́ю па́мѧть ва́шꙋ. [Два́жды.]

---

[13]* Пс. 45,2.

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ д҃.
По҃: Ѹ҆диви́сѧ і҆ѡ́сифъ:

Пріиди́те, ѹ҆ви́димъ, вѣ́рнїи, гдѣ̀ крⷭ҇ти́сѧ хрⷭ҇то́съ, ✻ да послѣ́дꙋимъ про́чее ко і҆ѻрда́нꙋ рѣцѣ̀, ✻ ко гла́сꙋ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни, ✻ и҆ ѹ҆ви́димъ та́мѡ содѣ́телѧ а҆да́мова, ✻ дла́нїю ра́бскою рꙋкополага́ема за бл҃гоꙋтро́бїе неизрече́нное, ✻ и҆ къ немꙋ̀ велегла́снѡ возопїи́мъ: ✻ прише́лъ є҆сѝ и҆ ꙗ҆ви́лсѧ є҆сѝ ✻ во і҆ѻрда́нѣ ѡ҆сщ҃и́ти во́ды.

Степе́нна, а҃-й а҆нтїфѡ́нъ д҃-гѡ гла́са.

Прокі́менъ, гла́съ д҃:

Воззва́ша прⷭ҇вн҃нїи, и҆ гдⷭ҇ь ѹ҆слы́ша и҆̀хъ, ✻ и҆ ѿ всѣ́хъ скорбе́й и҆́хъ и҆зба́ви и҆̀хъ.*[14]

Сті́хъ: Мнѡ́ги скѡ́рби прⷭ҇вн҃нымъ, ✻ и҆ ѿ всѣ́хъ и҆́хъ и҆зба́витъ ѧ҆̀ гдⷭ҇ь.*[15]

Всѧ́кое дыха́нїе:

Є҆ѵⷭ҇лїе ѿ матѳе́а, зача́ло л҃ѕ.

По н҃-мъ ѱалмѣ̀: стїхи́ра, гла́съ ѕ҃:

Пріиди́те возра́дꙋемсѧ гдⷭ҇еви, ✻ ѡ҆ па́мѧти стрⷭ҇тотѣ́рпцєвъ ст҃ы́хъ: ✻ ѻ҆! мч҃николю́бцы, пріиди́те, воспои́мъ бл҃голѣ́пнѡ, ✻ восхвалѧ́юще дво́ицꙋ многострада́льнꙋю, ✻ ле́сть і҆ꙋдѡльскꙋ́ю посрами́вшꙋю, ✻ и҆ хрⷭ҇та̀ посредѣ̀ три́знища ꙗ҆́снѡ и҆сповѣ́давшꙋю. ✻ тѣ́мже, є҆рмꙋ́ле всебл҃же́нне и҆ стратоні́че добропобѣ́дне, ✻ непреста́нно томꙋ̀ моли́тесѧ ѡ҆ сп҃се́нїи дꙋ́шъ на́шихъ.

Канѡ́нъ а҃-й пра́здника, на ѕ҃: канѡ́нъ мч҃никѡвъ, на д҃: и҆ в҃-й канѡ́нъ пра́здника, на д҃.

Канѡ́нъ мч҃никѡвъ, є҆гѡ́же краегране́сїе:
Твои́хъ чествꙋ́ю мꙋ́ченикъ, сп҃се, сла́вꙋ. І҆ѡ́сифъ. Гла́съ н҃.

---

[14]* Пс. 33,18.
[15]* Пс. 33,20.

Пѣ́снь а҃. І҆рмо́съ:

Поимъ гдⷭ҇еви, всѝ лю́дїе, ✻ въ мо́ри чермнѣ́мъ фараѡ́на погрꙋзи́вшемꙋ, ✻ побѣ́днꙋю пѣ́снь поѷ́ще, ✻ ꙗ҆́кѡ просла́вися.

Припѣ́въ: Ст҃ыи мꙋ́ченицы [є҆рмѹ́ле и҆ стратоні́че], моли́те бг҃а ѡ҆ на́съ.

Чтнѣ́ѩ ꙗ҆́коже ѕвѣ́зды бг҃оцїѧ́нныѧ, ✻ тве́рди, мꙋ́дрїи цр҃кве ꙗ҆ви́стеся, ✻ ѡ҆зарѧ́юще ны̀ бж҃твенными свѣ́тлостьмѝ, мч҃ницы.

Ꙗ҆ви́стеся ꙗ҆́коже ѹ҆глїе мы́сленное, ✻ возжже́ни ѻ҆гне́мъ дх҃а, сла́внїи, ✻ и҆ ї҆дѡльское ѻ҆гни́ще стрꙋ́ѧми кове́й ѹ҆гаси́сте.

Вода́ми потопля́еми хр҃та̀ ра́ди, ✻ въ вода́хъ на́ше нече́стїе погрꙋзи́вшагѡ, ✻ безбо́жїѧ рѣ́ки, мч҃ницы, и҆зсꙋши́сте. Бг҃ороⷣ҇ченъ:

Ѹ҆ста́ви моѧ̀ грѣхѡ́вныѧ пото́ки, ✻ ꙗ҆́же сме́ртнꙋю тлю̀ рж҃тво́мъ твои́мъ ѹ҆вѧди́вши, ✻ и҆ ѹ҆милє́нїе мѝ да́ждь, ✻ бг҃оноди́тельнице всенепоро́чнаѧ. Катава́сїа пра́здника, гла́съ в҃:

Глꙋбины̀ ѿкры́лъ є҆́сть дно̀, ✻ и҆ сꙋ́шею своѧ̀ влече́тъ, ✻ въ не́й покры́въ проти́вныѧ, ✻ крѣ́пкїй во бранѣ́хъ гдⷭ҇ь, ✻ ꙗ҆́кѡ просла́вися.

Пѣ́снь г҃. І҆рмо́съ:

Стра́хъ тво́й, гдⷭ҇и, ✻ всадѝ въ срⷣ̀ца̀ ра̑бъ твои́хъ, ✻ и҆ бꙋ́ди на́мъ ѹ҆твержде́нїе, ✻ тѧ̀ во и҆́стинѣ призыва́ющымъ.

Текꙋ́щихъ непостоѧ́тельное возненави́дѣвше, ✻ бꙋ́дꙋщихъ возжела́сте нетлѣ́нное наслажде́нїе, ✻ до́блїи страда́льцы хр҃та̀ всецр҃ѧ̀.

Мꙋ́жески проти́вистеся, бг҃омꙋ́дрїи, ✻ пребеззако́нню повелѣва́ющемꙋ нече́стїю покори́тися, ✻ и҆ побѣ́ды съ нб҃сѐ прїѧ́сте вѣ́нцы̀.

Тре́бища пре́лести низложи́сте, ✻ нелє́стны же, хр҃тѡ́вы мч҃ницы, ✻ себѐ воздвиго́сте хра́мы чє́стны, ✻ и҆ столпы̀ бг҃оразꙋ́мїѧ. Бг҃ороⷣ҇ченъ:

Ѻ҆рꙋ́жїе, пре́жде ѡ҆бращаемо, ✻ вхо́ды мнѣ̀ дає́тъ, ✻ стыдѧ́щеся проб́одшагѡ, дв҃о мт҃и, копїѧ̀, ✻ и҆зъ тебѐ рожде́ннаго. Катава́сїа:

Крѣ́пость дая́й цр҃ѣ́мъ на́шымъ гдⷭ҇ь, ✻ и҆ ро́гъ пома́занныхъ свои́хъ возноса́й, ✻ ѿ дв҃ы раждаетсѧ, ✻ гражде́тъ же ко креще́нїю. ✻ томꙋ̀, вѣ́рнїи, возопїе́мъ: ✻ нѣ́сть ст҃ъ, ꙗ҆́кѡ бг҃ъ на́шъ.

Конда́къ мч҃никѡвъ, гла́съ а҃:

Зва́нїе свы́ше прїи́мь, ✻ тезоимени́тъ пребы́лъ є҆сѝ, ✻ мч҃ниче сла́вне є҆рмꙋ́ле, ✻ мꙋ́жески на мꙋ́кꙋ дерзнꙋ́лъ є҆сѝ, ✻ и҆ вѣне́цъ нетлѣ́нный на свое́мъ вер҃сѣ прїѧ́лъ є҆сѝ, ✻ съ чⷭ҇тны́мъ стратонїко́мъ: ✻ съ ни́мже всегда̀ молѝ ѡ҆ всѣ́хъ на́съ.

И҆́нъ конда́къ, гла́съ то́йже:*[16]

Погрꙋзи́сте врага̀ во глꙋбина́хъ ва́шегѡ по́двига, ✻ ва́шимъ ѡ҆долѣ́нїемъ, ѡ҆! до́блїи мздопрїе́мницы, ✻ и҆ воспрїѧ́сте кончи́нꙋ ва́шꙋ въ стрꙋѧ́хъ дꙋна́йскихъ. ✻ тѣ́ми достиго́сте въ вѡ́ды нетлѣ́нїѧ, ✻ и҆ возвели́чисте хрⷭ҇та̀, ✻ ѡ҆! бж҃твеннїи є҆рмꙋ́ле и҆ стратонїче. И҆́косъ:

Вѣ́рою пра́зднꙋюще всечⷭ҇тнꙋ́ю па́мѧть ✻ ст҃ы́хъ бѣлгра́дскихъ мꙋ́ченикъ, ✻ собра́вшесѧ, ѡ҆! празднолю́бцы, ✻ кра́сный ли́къ бг҃освѣ́тлыхъ свѣтѝльникъ почти́мъ: ✻ свѣ́тꙋ невече́рнемꙋ при́снѡ предстоѧ́щїй, ✻ мі́рꙋ чꙋде́съ сїѧ́нїѧ вы́нꙋ и҆спꙋща́ющїй, ✻ и҆ мꙋ́ромъ бж҃твенны́мъ вселе́ннꙋю ѡ҆бл҃гоꙋха́ющїй: ✻ молѧ́щесѧ ѡ҆мраче́нїй стрⷭ҇тѣ́й, ✻ бѣ́дъ и҆ всѧ́кихъ ѕѡ́лъ и҆зба́витисѧ на́мъ, ✻ взыва́ющымъ сицева́ѧ: ✻ Ра́дꙋйсѧ, патрїа́рхїе се́рбскаѧ, ✻ мт҃и цр҃кве, ѡ҆ ча́дѣхъ свои́хъ веселѧ́щаѧсѧ: ✻ ра́дꙋйсѧ, митропо́лїе бѣлгра́дскаѧ, ✻ первопрⷭ҇то́льнаѧ и҆ бг҃охрани́маѧ. ✻ ра́дꙋйсѧ, гра́де бѣлгра́дскїй, ✻ кро́вїю многочи́сленныхъ мꙋ́ченикъ ѹ҆бѣле́нный: ✻ ра́дꙋйсѧ, бл҃говѣ́рный де́споте стефа́не ✻ па́че и҆ны́хъ гра́дѡвъ того̀ ѹ҆краси́вый. ✻ ра́дꙋйсѧ, є҆рмꙋ́ле со стратонїко́мъ, ✻ хрⷭ҇тѡ́вы во́ини приснопа́мѧтнїи: ✻ ра́дꙋйсѧ, монта́не со маѯі́мою, ✻ сꙋпрꙋ́жницы бг҃овѣнча́ннїи. ✻ ра́дꙋйсѧ, дона́те съ ве́нꙋстомъ, ✻ стрⷭ҇тотѣ́рпцы

---

[16]* кондак узет из програма *„Menologion 3.0“* преведен са енглеског језика и прерађен: Kontakion of Ss Hermylos and Stratonicos, tone 1: You drowned the enemy in the depths of your contests / by your steadfastness, O noble Prize-winners./ You received your end in the streams of the river, / hence were brought to the waters of incorruption. / You magnified Christ, O divine Hermylos / and Stratonicos.

добропобѣ́днїи: ✻ ра́дꙋйсѧ, фортꙋна́те съ є҆рмогє́номъ, ✻ мꙋ́ченицы пресла́внїи. ✻ ра́дꙋйсѧ, сосло́вїе и҆сповѣ́дническое, ✻ до́брое и҆сповѣ́данїе принє́сшее: ✻ ра́дꙋйсѧ, мно́жество стр҃тотє́рпческое, ✻ ѡ҆ѕлобле́нїѧ мнѡ́га претерпѣ́вшее. ✻ ра́дꙋйсѧ, собра́нїе сщ҃е́нное, ✻ за хр҃та̀ гони́мое: ✻ ра́дꙋйсѧ, во́инство бл҃гочс҃ти́вое, ✻ ѿ безбѡ́жникъ ᲂу҆мꙋ́ченное. [Лю́дїе:]

Ра́дꙋйсѧ, всечс҃тны́й собо́ре бѣлгра́дскихъ мꙋ́ченикъ!

Сѣда́ленъ мч҃никѡвъ, гла́съ а҃.

По҃: Гро́бъ тво́й, сп҃се:

Въ вода́хъ [дꙋна́йскихъ] кꙋ́пнѡ ✻ бл҃же́нный коне́цъ прїѧ́сте, мꙋ́дрїи, ✻ въ ни́хъ велїа́ра погрꙋзи́вше, ✻ бл҃гтїю бг҃а на́шегѡ, мꙋ́ченицы: ✻ тѣ́мже вѣнцы̀, ꙗ҆́кѡ побѣдоно́сцы, прїе́мше, ✻ ра́дꙋетесѧ со а҆гг҃льскими ли́ки, ✻ съ ни́миже на́съ помина́йте. [Два́жды.]

Сла́ва, и҆ ны́нѣ, ᲂу҆пакои̑ пра́здника, гла́съ є҃:

Є҆гда̀ ꙗ҆вле́нїемъ твои́мъ просвѣти́лъ є҆сѝ всѧ́ческаѧ, ✻ тогда̀ сла́ное невѣ́рїѧ мо́ре побѣжѐ, ✻ и҆ і҆орда́нъ, до́лѣ текі́й, возврати́сѧ, ✻ къ нб҃сѝ возвыша́ѧ на́съ: ✻ но высото́ю бж҃твенныхъ за́повѣдей твои́хъ ✻ соблюдѝ, хр҃тѐ бж҃е, мл҃твами бц҃ы, ✻ и҆ поми́лꙋй на́съ.

Пѣ́снь д҃. І҆рмо́съ:

Оу҆слы́шахъ, гдⷭ҇и, ✻ смотре́нїѧ твоегѡ̀ та́инство, ✻ разꙋмѣ́хъ дѣла̀ твоѧ̑, ✻ и҆ просла́вихъ твоѐ бж҃тво̀.

Ꙗ҆́кѡ сло́ва слꙋжи́тель, ✻ словесы̑ твои́ми безсловє́сное ѡ҆бличи́лъ є҆сѝ, ✻ мч҃ниче є҆рмꙋ́ле, ✻ неразꙋ́мїе беззако́ннꙋющихъ, ᲂу҆се́рднѣйше.

Є҆ди́но є҆стество̀ бж҃тва̀, ✻ є҆ди́нꙋ вла́сть и҆ гдⷭ҇тво, ✻ бг҃омꙋ́дрїи, проповѣ́давше, ✻ многобо́жнꙋю ле́сть прешби́дѣсте.

Повѣ́шенъ и҆ стро́ганъ, ✻ и҆ ра́нами ѡ҆ѕлобля́емь, ✻ непрекло́ненъ пребы́лъ є҆сѝ, стр҃тотє́рпче, ✻ бг҃омꙋ́дре мч҃ниче є҆рмꙋ́ле. Бг҃ор҃ченъ:

Оу҆ны́нїемъ дре́млюща, ✻ и҆ грѣхо́мъ спокрыва́ема, ✻ къ покаѧ́нїю мѧ̀, пречс҃таѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ сло́ва мт҃и, воззовѝ. Катава́сїа:

Ꙋ҆слы́шахъ, гдⷭ҇и, гла́съ тво́й, ⁘ є҆го́же ре́клъ є҆сѝ, ⁘ гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни, ⁘ ꙗ҆́кѡ возгремѣ́лъ є҆сѝ надъ вода́ми мно́гими, ⁘ твоемꙋ̀ свидѣ́тельствꙋѧй сн҃ꙋ, ⁘ ве́сь бы́въ сошє́дшагѡ дх҃а, возопѝ: ⁘ ты̀ є҆сѝ хрⷭ҇то́съ, ⁘ бж҃їѧ мꙋ́дрость и҆ си́ла.

Пѣ́снь є҃. І҆рмо́съ:

Всеꙋ́ю мѧ̀ ѿри́нꙋлъ є҆сѝ ⁘ ѿ лица̀ твоегѡ̀, свѣ́те незаходи́мый, ⁘ и҆ покры́ла мѧ̀ є҆́сть чꙋжда́ѧ тьма̀ ѻ҆каѧ́ннаго; ⁘ но ѡ҆брати́ мѧ, и҆ къ свѣ́тꙋ за́повѣдей твои́хъ ⁘ пꙋтѝ моѧ̀ напра́ви, молю́сѧ.

Мꙋ́къ ѻ҆́блацы, мч҃ницы всехва́льнїи, ⁘ не покры́ша ва́шегѡ мꙋ́жества: ⁘ па́че сл҃нца бо ꙗ҆ви́сѧ бл҃гочⷭ҇тїѧ сїѧ́нїе[мъ], ⁘ бл҃гочⷭ҇тивыѧ свѣтоводѧ́щее, ⁘ и҆ де́мѡнскїй мра́къ ѿе́млющее.

Преше́дше предѣ́лы чл҃вѣ́чества, бг҃обл҃же́ннїи, ⁘ и҆ па́че є҆сте́ственномꙋ соедини́вшесѧ соверше́нными чище́ньми, ⁘ гѡ́рькїѧ мꙋ́ки, и҆ строга̑нїѧ, и҆ ра̑ны, ⁘ претерпѣ́сте ᲂу҆ма̀ тве́рдостїю.

Крѣ́пкѡ сопроти́вилсѧ є҆сѝ, мч҃ниче, сꙋдѧ́щемꙋ, сла́вне є҆рмꙋ́ле, ⁘ и҆ гла́съ слы́шати съ нб҃сѐ, преблж҃е́нне, сподо́билсѧ є҆сѝ, ⁘ зовꙋ́щемꙋ любо́вїю приближа́тисѧ ꙗ҆́кѡ подвигополо́жникꙋ, ⁘ и҆ сегѡ̀ ᲂу҆крѣплѧ́ющемꙋ мч҃ники. Бг҃ородѣнъ:

Ꙗ҆́кѡ добра̀, ꙗ҆́кѡ красна̀, ꙗ҆́кѡ чⷭ҇тото́ю ѡ҆блиста́ющи, ⁘ кра́снаго добро́тою воплоти́ла є҆сѝ сло́ва, и҆ родила̀ є҆сѝ, ⁘ є҆́же бы́ти всѣ́мъ бг҃одѣ́льнѡ, дв҃о мт҃и, ⁘ подаю́щаго бога́тствомъ бл҃гости. Катава́сїа:

І҆и҃съ, живота̀ нача́льникъ, ⁘ разрѣши́ти ѡ҆сꙋжде́нїе гражде́тъ а҆да́ма первозда́ннагѡ: ⁘ ѡ҆чище́нїй же, ꙗ҆́кѡ бг҃ъ, не тре́бꙋѧ, ⁘ па́дшаго ѡ҆чища́етъ во і҆орда́нѣ: ⁘ въ не́мже враждꙋ̀ ᲂу҆би́въ, ⁘ преимꙋ́щь всѧ́къ ᲂу҆́мъ ми́ръ да́рꙋетъ.

Пѣ́снь ѕ҃. І҆рмо́съ:

Мл҃твꙋ пролїю̀ ко гдⷭ҇ꙋ, ⁘ и҆ томꙋ̀ возвѣщꙋ̀ печа̑ли моѧ̀, ⁘ ꙗ҆́кѡ ѕѡ́лъ дꙋша̀ моѧ̀ и҆спо́лнисѧ, ⁘ и҆ живо́тъ мо́й а҆́дꙋ приближа́сѧ, ⁘ и҆ молю́сѧ, ꙗ҆́кѡ і҆ѡ́на: ⁘ ѿ тлѝ, бж҃е, возведи́ мѧ.

Во́дъ животво́рныхъ и҆спо́лнившеся, ✻ въ рѣ҃чныя вве́ржени бы́сте стрѹ́и, ✻ и҆ въ ни́хъ прїе́мше кончи́нѹ, ✻ ѕло́бы предста́теля ѹ҆дави́сте, всехва́льнїи: ✻ и҆ ны́нѣ на́мъ и҆сцѣле́нїй пото́ки и҆точа́ете.

Въ ко́шницѹ вве́ржени бы́вше, ✻ ѹ҆се́рднѡ преда́стеся глѹбинѣ̀, стр҃тотѐрпцы, ✻ и҆ къ жи́зни вознесо́стеся бж҃твеннѣй, ✻ ꙗ҆̀же ѿ вѣ́ка ва́ми надѣ́емаѧ ѡ҆брѣ́тше ра́достнѡ, ✻ велемѹ́дрїи ст҃і́и мч҃ницы.

Ꙗ҆ви́лся є҆сѝ въ го́рцѣй мѹ́цѣ мѹ́чимь, ✻ и҆ па́лицами бїе́мь, стратоні́че мч҃ниче, ✻ терпѣ́нїѧ неѡбори́мь сто́лпъ, ✻ возвы́шенъ степе́немъ вѣ́ры, ✻ сопротивле́нїе гони́телей потребля́ѧ ✻ и҆ словесы̑, и҆ дѣ́ѧньми. Бг҃орѡ́ченъ:

Стра̑сти немощны́ѧ дѹшѝ моеѧ̀, ✻ и҆ болѣ́знь ср̑ца, дв҃о, ✻ и҆ ѹ҆мѧ̀ преложе́нїѧ многообра̑знаѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ мл҃тива, прест҃а́ѧ, и҆сцѣлѝ, ✻ и҆ ѹ҆ти́ши лю́тое ѕѡ́лъ мои́хъ волне́нїе, молю́ся. Катава́сїа:

Гла́съ словесѐ, свѣти́льникъ свѣ́та, ✻ денни́ца сл҃нца, пр҃те́ча въ пѹсты́ни, ✻ пока́йтеся, всѣ̑мъ вопїе́тъ лю́демъ, и҆ предѡчи́ститеся: ✻ се́ бо предстои́тъ хр҃то́съ, ✻ ѿ тлѝ мі́ръ и҆збавля́ѧй.

Конда́къ пра́здника, гла́съ д҃. [Самоподо́бенъ]:

Ꙗ҆ви́лся є҆сѝ дне́сь вселе́ннѣй, ✻ и҆ свѣ́тъ тво́й, гдⷭ҇и, зна́менася на на́съ, ✻ въ ра́зѹмѣ пою́щихъ тѧ̀: ✻ прише́лъ є҆сѝ, и҆ ꙗ҆ви́лся є҆сѝ, ✻ свѣ́тъ непристѹ́пный. Ї҆косъ:

Галїле́и ꙗ҆зы́честѣй, завѹлѡ́нстѣй странѣ̀, и҆ нефѳали́мстѣй землѝ, ✻ ꙗ҆́коже речѐ прѻ҆ро́къ, свѣ́тъ вели́къ возсїѧ̀, хр҃то́съ. ✻ ѡ҆мраче́ннымъ свѣтлѧ̀ ꙗ҆ви́ся заря̀, и҆зъ видлее́ма ѡ҆блиста́ющаѧ, ✻ па́че же и҆зъ мр҃і́и гдⷭ҇ь, всѣ́й вселе́ннѣй возсїѧва́етъ лѹ́чы сл҃нце пра́вды. ✻ тѣ́мже, и҆̀же ѿ а҆да́ма назі́и, прїиди́те, всѝ ѡ҆блече́мся въ него̀, да согрѣ́емся, ✻ покрыва́етъ бо нагі̑ѧ, и҆ просвѣща́етъ тѣ́мныѧ: ✻ прише́лъ є҆сѝ, и҆ ꙗ҆ви́лся є҆сѝ, ✻ свѣ́тъ непристѹ́пный.

Пѣ́снь з҃. І҆рмо́съ:

Ѻ҆троцы є҆вре́йстїи въ пе́щи, ✻ попра́ша пла́мень дерзнове́ннѡ, ✻ и҆ на ро́сѹ ѻ҆́гнь преложи́ша, вопїю́ще: ✻ блгⷭ҇вѐнъ є҆сѝ, гдⷭ҇и бж҃е, во вѣ́ки.

Тече́аше медото́чное ѿ ᲂу҆стъ твои́хъ сло́во, ✻ го́рестѣ ᲂу҆ны́нїѧ стратоні́ка, твоегѡ̀ сострада́льца, ᲂу҆крща́ющее, ✻ вопїю́щагѡ, є҆рмꙋ́ле: ✻ бж҃е, блгⷭ҇ве́нъ є҆сѝ во вѣ́ки.

Же́злъ си́лы держѧ̀, сп҃си́тельный кр҃тъ, до́блїй мч҃ниче, ✻ жезло́мъ бїє҆нїѧ терпи́ши ᲂу҆се́рднѡ, ✻ воспѣва́ѧ творцꙋ̀ твоемꙋ̀, є҆рмꙋ́ле: ✻ бж҃е, блгⷭ҇ве́нъ є҆сѝ.

Сп҃сы́й ѿ чре́ва ки́това ✻ содержи́маго прⷪ҇ро́ка пресла́внѡ, ✻ ѿ рѣ́чныхъ во́дъ ва́шѧ сп҃са́етъ побѣдонѡ́сныѧ мѡ́щи, ✻ по кончи́нѣ, страда́льцы. Бг҃ородѝченъ:

Разрѣша́ѧ є҆ѵинꙋ кла́твꙋ, ✻ во всенепоро́чнꙋю всели́лсѧ є҆сѝ дѣ́вꙋ, ✻ блгⷭ҇ве́нїѧ и҆сто́чники и҆сточа́ѧ вопїю́щымъ: ✻ блгⷭ҇ве́нъ є҆сѝ, гдⷭ҇и бж҃е, во вѣ́ки. Катава́сїа:

Ю҆ношы бл҃гочⷭ҇ти́выѧ, пе́щи ѻ҆гненнѣ́й пришѣщи́вшыѧсѧ, ✻ шꙋмѧ́щъ дх҃ъ ро́сный невреди́мы сохранѝ, ✻ и҆ бж҃їѧ а҆гг҃ла снисхожде́нїе. ✻ тѣ́мже, въ пла́мени ѡ҆роша́еми, ✻ бл҃года́рственнѡ воспѣва́хꙋ: ✻ препѣ́тый ѻ҆ц҃е́въ гдⷭ҇и и҆ бж҃е, ✻ блгⷭ҇ве́нъ є҆сѝ.

Пѣ́снь и҃. І҆рмо́съ:

Седмери́цею пе́щь, ✻ халде́йскїй мꙋчи́тель, ✻ бг҃очⷭ҇ти́вымъ неи́стовнѡ разжжѐ, ✻ си́лою же лꙋ́чшею, сп҃се́ны сїѧ̀ ви́дѣвъ, ✻ творцꙋ̀ и҆ и҆зба́вителю вопїѧ́ше: ✻ ѻ҆троцы, блгⷭ҇ви́те, ✻ сщ҃е́нницы, воспо́йте, ✻ лю́дїе, превозноси́те во всѧ̑ вѣ́ки.

Терпи́ши бїе́мь, и҆ лю́тѣ стрꙋ́жемь, ✻ слота́ми болѣ́зней ѡ҆крꙋжа́емь, сла́вный є҆рмꙋ́ле: ✻ стратоні́ка же наста́вникъ бо бл҃гочⷭ҇тїѧ подвигѡ́мъ бы́лъ є҆сѝ, ✻ съ ни́мже и҆ вопїѧ́лъ є҆сѝ: ✻ сщ҃е́нницы, блгⷭ҇ви́те, ✻ лю́дїе, превозноси́те гдⷭ҇а во вѣ́ки.

Непреклѡ́ннїи мꙋдрова́нїемъ, и҆ до́блїи страда́нїемъ, ✻ и҆ нб҃ныхъ даро́въ досто́йнїи, ✻ ка́менїе чⷭ҇тно́е и҆ вѣ́рныхъ предстѡ́лпїѧ, ✻ ка́менїю, повелѣ́ни бы́вше, не принесо́ша че́сти, ✻ бг҃ꙋ же всѣ́хъ вопїѧ́хꙋ, вл҃цѣ: ✻ лю́дїе, превозноси́те є҆го̀ во вѣ́ки.

Твоѧ̑ рє҆́бра ноготьмѝ стрꙋ́жѧ мꙋчи́тель, ✻ и҆ мє҆чѝ немл҃тивнѡ сѣка́ѧ тѧ̀, ✻ ᲂу҆мѧ̀ не ᲂу҆кра́де, ᲂу҆крѣпле́на бж҃твенною любо́вїю, ✻ и҆ и҆зба́вителѧ насмотрѧ́юща добро́тꙋ: ✻ є҆мꙋ́же ны́нѣ со дерзнове́нїемъ предстоѧ̀, взыва́еши: ✻ лю́дїе, превозноси́те гдⷭ҇а во вѣ́ки. Бг҃орч҃енъ:

Сы́й по всемꙋ̀ соверше́нъ, и҆ є҆стество́мъ непристꙋ́пный, ✻ ꙗ҆ви́сѧ пристꙋ́пенъ мнѣ̀, пло́тїю ѡ҆бложе́нъ и҆зъ тебѐ, неискꙋсобра́чнаѧ. ✻ є҆го́же прилѣ́жнѡ молѝ: ✻ беззако́нїй мои́хъ бре́мѧ росточи́ти, и҆ сп҃стѝ пѣснопою́ща: ✻ сщ҃е́нницы, блг҃ви́те, ✻ лю́дїе, превозноси́те гдⷭ҇а во вѣ́ки.

Катава́сїа:

Хва́лимъ, блг҃ви́мъ, покланѧ́емсѧ гдⷭ҇еви: ✻ пою́ще и҆ превозносѧ́ще во всѧ̑ вѣ́ки.

Та́йнꙋ пресла́внꙋю вавѵ҆лѡ́нскаѧ показа̀ пе́щь, ✻ и҆сточи́вшаѧ ро́сꙋ, ✻ ꙗ҆́кѡ стрꙋ́ѧми и҆мѧ́ше невеще́ственный ѻ҆́гнь воспрїѧ́ти і҆ѻрда́нъ, ✻ и҆ ѡ҆бѣ́ѧти пло́тїю креща́ема зижди́телѧ: ✻ є҆го́же блг҃вѧ́тъ лю́дїе, ✻ и҆ превозно́сѧтъ во всѧ̑ вѣ́ки.

На д҃-й пѣ́сни Ч҃тнѣ́йшꙋю, не поє́мъ: но поє́мъ припѣ́вы пра́здника:

Велича́й, дꙋше̑ моѧ̀, ✻ ч҃тнѣ́йшꙋю го́рнихъ во́инствъ, ✻ дв҃ꙋ пречт҃ꙋю, ✻ бц҃ꙋ. И҆ прѡ́чыѧ къ всѧ́цѣй пѣ́сни. [Зрѝ въ мине́и.]

Пѣ́снь д҃. І҆рмо́съ:

Ѹ҆страши́сѧ всѧ́къ слꙋ́хъ, ✻ неизрече́нна бж҃їѧ снизхожде́нїѧ, ✻ ꙗ҆́кѡ вы́шнїй во́лею сни́де да́же и҆ до пло́ти, ✻ ѿ дв҃и́ческагѡ чре́ва бы́въ чл҃вѣ́къ: ✻ тѣ́мже пречт҃ꙋю бц҃ꙋ, ✻ вѣ́рнїи, велича́емъ.

Припѣ́въ: Велича́й дꙋше̑ моѧ̀ ✻ дво́нцꙋ мꙋ́ченикъ и҆зрѧ́днꙋю.*[17]

Вѣ́триломъ, мч҃ницы хрⷭ҇тѡ́вы, мꙋ́къ преплы́вше пꙋчи́нꙋ, ✻ ᲂу҆стреми́стесѧ ко приста́нищемъ поко́ѧ, ✻ и҆дѣ́же мч҃никѡвъ ли́ки, прв҃ныхъ собо́ри: ✻ и҆дѣ́же незаходи́мый свѣ́тъ, ✻ и҆ ра́дость пра́здꙋющихъ въ дс҃ѣ.

---

[17]* пипеви Канону мученикā дописани 8. маја 2020. г.

Припѣ́въ: Дне́сь ѡ҆ па́мѧти мч҃ничестѣ́й ✻ да ликꙋ́ютъ небє́сна и҆ ра́дꙋютсѧ земна̑ѧ.

Дне́сь па́мѧть сщ҃е́ннꙋю страда́нїѧ ва́шегѡ, всеблж҃е́ннїи, ✻ цр҃ковь хр҃то́ва соверша́ющи, ✻ пра́зднꙋетъ ра́достный и҆ свѣтоно́сный пра́здникъ, ✻ бг҃а велича́ющи, вѣнцеда́вца ва́шего, ✻ велича́ющаго ва́съ ꙗ҆́кѡ ѹ҆го́дники.

Припѣ́въ: Возсла́ви дꙋше̑ моѧ̀ ✻ стр҃тотє́рпєцъ па́мѧть пресла́внꙋю.

Взѧ́стесѧ къ пресвѣ́тлѣй свидѣ́тельства и҆́стиннѡ высотѣ̀, ст҃і́и, ✻ и҆ воспрїѧ́сте жела́нїѧ кра́й, ✻ и҆́стиннѡ, блж҃е́ннїи, цр҃твїе бж҃їе прїе́мше недви́жимое, ✻ мч҃ниче стратоні́че съ є҆рмꙋ́ломъ мꙋ́дрымъ и҆ бг҃оразꙋ́мнымъ.

Припѣ́въ: Велича́й дꙋше̑ моѧ̀, ✻ превы́шшꙋю и҆ а҆́гг҃лъ ст҃ѣ́йшꙋю, ✻ дв҃ꙋ пречт҃ꙋ́ю, ✻ бц҃ꙋ. Бг҃ородѝченъ:

Поща́ди мѧ, сп҃се, рожде́йсѧ, ✻ и҆ сохрани́вый ро́ждшꙋю тѧ̀ нетлѣ́ннꙋ по рожд҃тве̑, ✻ є҆гда̀ сѧ́деши сꙋди́ти дѣла̀ моѧ̑, ✻ беззакѡ́нїѧ презира́ѧ и҆ грѣхѝ моѧ̑, ✻ ꙗ҆́кѡ безгрѣ́шенъ, ꙗ҆́кѡ бг҃ъ млт҃ивъ и҆ чл҃вѣколю́бецъ. Катава́сїа:

Недоꙋмѣ́етъ всѧ́къ ѧ҆зы́къ бл҃гохвали́ти по достоѧ́нїю, ✻ и҆зꙋмѣва́етъ же ѹ҆́мъ и҆ премі́рный пѣ́ти тѧ̀, бц҃е. ✻ ѻ҆ба́че, бл҃га́ѧ сꙋ́щи, вѣ́рꙋ прїими̑, ✻ и҆́бо любо́вь вѣ́си бж҃твеннꙋю на́шꙋ: ✻ ты́ бо хр҃тїа́нъ є҆сѝ предста́тельница, ✻ тѧ̀ велича́емъ. Свѣти́ленъ мч҃никѡвъ, гла́съ г҃. [Зора́стовъ]:

Гдⷭ҇ꙋ крещѧ́ющꙋсѧ во і҆ѻрда́нѣ подо́бѧщесѧ, ✻ ѹ҆топле́нїе въ дꙋна́е прїѧ́сте: ✻ но и҆ сопричѧ̑стницы воскр҃нїѧ є҆гѡ̀ ꙗ҆ви́стесѧ, ✻ въ незаходи́мѣмъ свѣ́тѣ при́снѡ красѧ́щесѧ. ✻ томꙋ̀, ꙗ҆́кѡ и҆́стиннѡмꙋ свѣтопода́телю, ✻ вы́нꙋ моли́тесѧ ѡ҆ на́съ. Слава:

Чтна́ѧ па́мѧть мч҃ническихъ страда́нїй, ✻ и҆ сла́внаѧ до́блесть боре́нїй и҆́хъ: ✻ просвѣща́етъ тьмꙋ̀ ѡ҆мраче́нїй на́шихъ, ✻ и҆ ко свѣ́тꙋ бг҃овѣ́дѣнїѧ наставлѧ́етъ на́съ: ✻ млт҃вами мꙋ́чєникъ твои́хъ, хр҃тѐ свѣтопода́телю, ✻ поми́лꙋй и҆ сп҃сѝ на́съ.*[18]

[18]* други свјетилан дописан 8. маја 2020. г.

И҆ ны́нѣ, пра́здника.

По҆: Посѣти́лъ ны̀:

Ꙗ҆ви́сѧ сп҃съ, бл҃гть и҆ и҆́стина, во стрѹ́ѧхъ і҆ѻрда́нскихъ, ✻ и҆ сѹ́щыѧ во тмѣ̀ и҆ сѣ́ни спѧ́щыѧ просвѣти́лъ є҆́сть: ✻ и҆́бо прїи́де и҆ ꙗ҆ви́сѧ свѣ́тъ непристѹ́пный.

На хвали́техъ, стїхи́ры на ѕ҃: пра́здника г҃, и҆ мч҃никѡвъ г҃.

Стїхи́ры пра́здника, гла́съ а҃. [Ге́рмана патрїа́рха]:

Свѣ́тъ ѿ свѣ́та, ✻ возсїѧ̀ мі́рови хр҃то́съ, ✻ сп҃съ на́шъ, ✻ ꙗ҆вле́йсѧ бг҃ъ: ✻ семꙋ̀, лю́дїе, поклони́мсѧ.

Ка́кѡ тѧ̀, хр҃тѐ, ✻ рабѝ, вл҃кꙋ досто́йнѡ почти́мъ; ✻ ꙗ҆́кѡ въ вода́хъ ✻ всѣ́хъ на́съ ѡ҆бнови́лъ є҆сѝ.

Ты̀ во і҆ѻрда́нѣ кре́щсѧ, сп҃се на́шъ, ✻ во́ды ѡ҆ст҃и́лъ є҆сѝ, ✻ дла́нїю раба̀ рѹкополага́емый, ✻ и҆ стра̑сти мі́ра и҆сцѣлѧ́ѧй. ✻ ве́лїе та́инство ꙗ҆вле́нїѧ твоегѡ̀, ✻ чл҃вѣколю́бче гдⷭ҇и, ✻ сла́ва тебѣ̀.

Стїхи́ры мч҃никѡвъ, гла́съ и҆҃.

По҆: Ѿ, пресла́внагѡ чѹ́десѐ:

Мѹ́ченицы хр҃тѡ́вы достохва́льнїи, ✻ мѹчи́телей прещє́нїѧ и҆ лю́тѧѧ и҆стѧза̑нїѧ нивочто́же вмѣни́вше, ✻ и҆ бл҃годе́рзостнѡ на врага̀ ѡ҆полчи́вшесѧ, ✻ мѹ́жественнѡ на по́двигъ ѹ҆крѣпи́стесѧ: ✻ вре́меннѹю сме́рть прїѧ́вше, ✻ нб҃ною сла́вою ѹ҆вѣнча́стесѧ, ✻ и҆ причто́стесѧ собо́рѡмъ ст҃ы́ыхъ: ✻ съ ни́миже всегда̀ ѡ҆ на́съ моли́тесѧ, ✻ при́снѡ ва́съ ѹ҆бл҃жа́ющихъ.

Мѹ́ченицы хр҃тѡ́вы приснопа́мѧтнїи, ✻ ꙗ҆́кѡ а҆́гнцы неѕло́бивїи на безго́дное ѹ҆топле́нїе приведо́стесѧ, ✻ и҆ стра̑ны подꙋна̑йскїѧ страда́нїемъ ва́шимъ ѡ҆ст҃и́сте, ✻ и҆ лю́ди мѹ҃сі́йскїѧ неколеби́мостїю ва́шею ѹ҆диви́сте. ✻ ны́нѣ же на нб҃сѧ̀ преста́вльшесѧ, ✻ и҆ въ созерца́нїи свѣ́та невече́рнѧгѡ при́снѡ пребыва́юще, ✻ при́снѡ ѡ҆ на́съ моли́тесѧ, ✻ и҆ на́мъ сподо́битисѧ тогѡ̀ зрѣ́нїѧ.

Мꙋ́ченицы хрⷭ҇тѡ́вы добропобѣ́днїи, ✻ разноѡбра́зныѧ мꙋ́ки до́блественнѡ претерпѣ́вше, ✻ и҆ во́дное ᲂу҆топле́нїе неколе́блемѡ преходи́вше, ✻ на вода́хъ ᲂу҆покое́нїѧ ра́дꙋющесѧ водвори́стесѧ, ✻ и҆ вѣнцє́въ побѣ́ды воспрїѧ́ти сподо́бистесѧ. ✻ тѣ́мже, со всѣ́ми ст҃ы́ми вы́нꙋ моли́тесѧ ✻ и҆ на́мъ пра́здꙋющымъ па́мѧть ва́шꙋ ✻ хрⷭ҇та̀ во вѣ́ки славосло́вити. Сла́ва, гла́съ то́йже:

До́блественнѡ хрⷭ҇тꙋ̀ во́инствовавше, ✻ всѧ̑ прещє́нїѧ го́рдагѡ мꙋчи́телѧ преѡби́дѣсте, ✻ и҆ поноше́нїе хрⷭ҇то́во па́че всѣ́хъ возлюби́сте: ✻ крⷭ҇тъ є҆гѡ̀ на ра́мена своѧ̑ взе́мше, ✻ томꙋ̀ неѿстꙋ́пнѡ послѣ́довасте, ✻ и҆ мꙋ́ки безчи́сленныѧ мꙋ́жески претерпѣ́сте, ✻ того̀ ника́коже ѿве́ргшесѧ: ✻ ѿ а҆́гг҃лѡвъ главы̑ ва́шѧ вѣнцы̑ побѣ́дными ᲂу҆вѧзо́шасѧ, ✻ ѡ҆! дерзнове́нїи дꙋше́ю и҆ крѣ́пцыи вѣ́рою, ✻ въ черто́гъ нб҃ный свѣ́тлѡ внидо́сте. ✻ тѣ́мже, дерзнове́нїе стѧжа́вше ко сп҃сꙋ всѣ́хъ, ✻ ѡ҆ на́съ непреста́ннѡ моли́тесѧ, ✻ во є҆́же сп҃сти́сѧ дꙋша́мъ на́шымъ.

И҆ ны́нѣ, пра́здника, гла́съ в҃. [А҆нато́лїа]:

Дне́сь хрⷭ҇то́съ на і҆ѻрда́нъ прїи́де крⷭ҇ти́тисѧ, ✻ дне́сь і҆ѡа́ннъ каса́етсѧ верхꙋ̀ вл҃чню. ✻ си̑лы небє́сныѧ ᲂу҆ѫасо́шасѧ, ✻ пресла́вное ви́дѧще та́инство, ✻ мо́ре ви́дѣ, и҆ побѣ́жѐ, ✻ і҆ѻрда́нъ ви́дѣвъ, возврати́сѧ. ✻ мы́ же, просвѣ́щшесѧ, вопїе́мъ: ✻ сла́ва ѧ҆ви́вшемꙋсѧ бг҃ꙋ, ✻ и҆ на землѝ ви́дѣнномꙋ, ✻ и҆ просвѣти́вшемꙋ мі́ръ.

Славосло́вїе вели́кое.

Тропарѝ мч҃никѡвъ: Сла́ва, и҆ ны́нѣ, пра́здника.

Є҆ктенїѝ, и҆ ѿпꙋ́стъ [пра́здника:

Ѝже во і҆ѻрда́нѣ крⷭ҇ти́тисѧ и҆зво́ливый ѿ і҆ѡа́нна, на́шегѡ ра́ди сп҃се́нїѧ, хрⷭ҇то́съ, и҆́стинный бг҃ъ на́шъ:]

НА̑ ЛІ҆ТУРГІ́И.

Бл҃же́нна [на г҃: пѣ́снь д҃-ѧ ѿ а҃-гѡ канѡ́на пра́здника на г҃, и҆ ѿ в҃-гѡ на г҃:] и҆ пѣ́снь ѕ҃-ѧ [ѿ канѡ́на ст҃ы́хъ] на д҃.

Прокі́менъ пра́здника, гла́съ д҃:

Блг҃вѐнъ гра́дый во и҆́мѧ гдⷭ҇не, ✻ бг҃ъ гдⷭ҇ь и҆ ꙗ҆ви́сѧ на́мъ.*[19]

Прокі́менъ мч҃никѡвъ, гла́съ д҃:

Ст҃ы̑мъ, и҆̀же сꙋ́ть на землѝ ѐгѡ̀, ✻ ѹ҆дивѝ гдⷭ҇ь всѧ̑ хотѣ̑нїѧ своѧ̑ въ ни́хъ.*[20]

Сті́хъ: Предзрѣ́хъ гдⷭ҇а предо мно́ю вы́нꙋ, ✻ ꙗ҆́кѡ ѡ҆деснꙋ́ю менѐ ѐ҆́сть, да не подви́жꙋсѧ.*[21]

А҆́пл҃ъ къ ри́млѧнѡмъ, зача́ло ч҃.д҃.*[22]

[И҆лѝ ко ѐвре́ѥмъ, зача́ло т҃л.]*[23]

А҆ллилꙋ́їа, пра́здника, гла́съ д҃.

Сті́хъ: Принеси́те гдⷭ҇еви, сы́нове бж҃їи, ✻ принеси́те гдⷭ҇еви сы́ны ѻ҆́вни.*[24]

А҆ллилꙋ́їа, мч҃никѡвъ, гла́съ то́йже.

Сті́хъ: Воззва́ша прⷣ҇нїи, и҆ гдⷭ҇ь ѹ҆слы́ша и҆̀хъ, ✻ и҆ ѿ всѣ́хъ скорбе́й и҆́хъ и҆зба́ви и҆̀хъ.*[25]

Сті́хъ: Мнѡ́ги скѡ́рби прⷣ҇нымъ, ✻ и҆ ѿ всѣ́хъ и҆́хъ и҆зба́витъ ѧ҆̀ гдⷭ҇ь.*[26]

Є҆ѵ҇лїе ѿ лꙋкѝ, зача́ло ѕ҃.*[27]

Прича́стенъ пра́здника:

Ꙗ҆ви́сѧ блг҃ть бж҃їѧ сп҃си́тельнаѧ всѣ̑мъ чл҃вѣ́кѡмъ.*[28]

Прича́стенъ мч҃никѡвъ:

Ра́дꙋйтесѧ, прⷣ҇нїи, ѡ҆ гдⷭ҇ѣ: пра̑вымъ подоба́етъ похвалѧ̀.*[29]

---

[19]* Пс. 117,26а.
[20]* Пс. 15,3.
[21]* Пс. 15,8.
[22]* Рим. 8,28-39 (зач. 99).
[23]* Јевр. 11,33-40 (зач. 330).
[24]* Пс. 28,1а.
[25]* Пс. 33,18.
[26]* Пс. 33,20.
[27]* Лк. 6,17-23 (зач. 106).
[28]* Тит. 2,11.
[29]* Пс. 32,1.

ПРО́ЛОГЪ:*30

Мца҃ генварѧ̀ , въ гі҃ дн҃ь .

Ст҃ы́хъ мч҃нкъ є҆рмѝла , и҆ стратѡ́ника , блгⷭ҇вѝ ѻ҆ч҃е .

Сїѧ̀ бѧ́ста при ликни́и царѣ̀ . бѧ́ше же ст҃ы́и є҆рмѝлъ по ца́рьскомꙋ ꙋ҆ста́вꙋ дїѧ́конъ . предъста́въ же царю̀ , и҆ гдⷭ҇а на́шегѡ і҆ⷭ҇а хрⷭ҇та̀ и҆́мѧ и҆сповѣ́давъ . и҆ пе́рвѣе мѣ́дѧными па́лицами поче́лю ст҃ѣхъ бїе́нъ бы́въ . та́же ѻ҆́стрымъ пла́томъ по ꙗ҆́звамъ є҆гѡ̀ трѧ́хꙋ . И҆ стратѡ́ника призыва́етъ къ дерзнове́нїю , любо́вна є҆мꙋ̀ сꙋ́ща , и҆ є҆го̀ страсте́мъ болѣ́знꙋюща . внегда́ бо бїе́нъ бѧ́ше ст҃ы́и є҆рмѝлъ же́злїемъ и҆ желѣ́зы , и҆ внегда̀ разсѣ́дшисѧ ꙋ҆тро́бѣ и҆ срⷣцꙋ , прослезѝсѧ стратѡ́никъ . и҆ ꙗ҆вле́нъ ꙋ҆́бѡ бы́сть , ꙗ҆́ко ѡ҆́бщникъ є҆гѡ̀ прои҆зволе́нїю . И҆ вопроше́нъ бы́въ ѿ царѧ̀ , и҆ хрⷭ҇тїѧ́нина себѐ и҆сповѣ́да . тѣ́мъ бїе́нъ бы́въ съ є҆рмѝломъ кꙋ́пнѡ , и҆ въ и҆́стровꙋ рѣ́коу̀ вве́ржена бы́ста , и҆дѣ́же ѻ҆́ба мꙋче́нїѧ вѣнца̀ прїѧ́ста ; Соверша́етъжесѧ собо́ръ є҆ю̀ въ бл҃гочести́вѣмъ домꙋ̀ а҆рха́гг҃ла михаи́ла сꙋ́щемъ во ѡ҆ксѝи ;

30* узето из Дониконовског *„Пролога“* за месец јануар, лист 669 – 670 обр. Прво штампано издање *„Пролога“* је објављено од 1641-1643. године у Москви.

МЕСЕЦА ЈАНУАРА, У 13. ДАН.

СТРАДАЊЕ СВЕТИХ МУЧЕНИКА ЕРМИЛА И СТРАТОНИКА.*[a]

Нечестиви цар Ликиније*[1] веома се стараше да помоћу жртава угоди поганим боговима својим, и подиже велико гоњење на све хришћане. Ради њих претраживаху градове; због њих претресаху покрајине и села. И сваки који би пронашао хришћанина, и о томе известио цара, удостојавао се велике награде од цара. Зато се сви дадоше на тражење и гоњење хришћана, да би угодили цару. Када једном приликом Ликиније сећаше на високом месту и изрицаше пресуде, приступи му један војник говорећи: Овде постоји један хришћанин, по имену Ермил, који по хришћанском обичају има ђаконски чин; он одавна служи Христу, а потсмева се боговима нашим и теби царе, и низашта те не сматра. – Када то чу, Ликиније нареди да га одмах пронађу и ухвате. И пронађоше светога негде где се моли са рукама подигнутим ка Христу Богу своме. Сазнавши да га воде на суд и мучење за Христа, он се испуни радости и весеља, и иђаше с војницима, не као онај кога силом воде, већ као онај који ревносно хита на одликовање. И претстаде цару са благом смелошћу. И упита га цар: кажи тачно, јеси ли хришћанин, као што чусмо за тебе? – А он одговори: Не само слободно и гласно исповедам да сам хришћанин, него и ово изјављујем: посвећен сам Богу невидљивом, и служим Му као ђакон. – Цар рече: Буди онда и нашим боговима ђакон, тојест служитељ. – А мученик потсмевајући се његовим речима, рече: Изгледа ми, царе, да си или глув или безуман. Ја ти рекох да служим Богу невидљивом, а не тим вашим идолима, који су видљиви, али сами нити виде нити знају шта је то ђакон. Обмањујући себе, ти их поштујеш као богове. А они су камење и дрвеће, потпуно мртви и глуви, дела руку људских. Њих треба исмевати, а не клањати им се.

Цар не отрпе тако слободно говорење Ермилово, и нареди да га одмах туку по образима гвозденим шипкама, које су ту већ стајале спремљене. А један викаше: Не буди дрзак на језику, Ермиле! Поштуј цара, принеси жртву боговима, па ћеш се спасти мука! – Мученик пак, стално бијен, изгледаше као да не осећа никакав бол, него напротив омаложаваше

---

[a]* преузето из *„Житија светих за јануар“* преп. Јустина (Поповића), стр. 309-313.

[1]* Ликиније био је спочетка сауправитељ источном цару Максимијану Галерију са титулом: Август. После Галеријеве смрти он уклони своје супарнике, и 312. год. постаде цар Истока; у то време Константин Велики постаде цар Запада. Но док је Констаитин Велики штитио хришћане, Ликиније је угњетавао своје хршићанске поданике. Касније плану рат између Ликинија и Константина; Ликиније би разбијен, лишен власти и најзад 324. год. погубљен.

мучитељеву немоћ. Затим громко повика к цару: Ти ћеш безбројне ране задобити и страшну руку Божју на себи познати, јер си напустио Саздатеља свог и служиш глувим и немим боговима. А што је још теже, ти и друге, завидећи њиховом спасењу, силом хоћеш да увучеш у своју погибао.

После тога нареди цар да мученика одведу у тамницу на три дана, надајући се да ће размислити, и предомислити се. Мученик пак идући у тамницу, певаше путем: Господ је помоћник мој, не бојим се: шта ће ми учинити човек? (Пс. 117,6). А улазећи у тамницу, запева: Пастиру Израиљев, чуј који водиш Јосифа као овцу! који седиш на Херувимима, јави се, и дођи да нас спасеш (Пс. 79,2.3). – И Господ се не оглуши о слугу свог, него посла анђела да га теши и крепи. И јавивши се, рече му анђео: Ермиле, не бој се! говори, и немој ћутати! Буди храбар, јер ћеш победити сва мучитељева лукавства, и горе ћеш добити пресветли венац за страдање. – Тако Бог наоружа свог војника за подвиг, опаса га силом, научи руке његове на борбу, и даде мишицама његовим лук челичан и штит спасења.

После три дана цар Ликиније изведе на суд Ермила, и упита га: Јеси ли се предомислио? и хоћеш ли принети жртву боговима, да би се избавио мука које су спремљене за тебе? или те још држи оно лудило, и добровољно гураш себе у пропаст? – А Христов војник, у част Господа који га наоружа, одговори смело на то: Рекох ти већ једном, царе, и треба да ти је доста оно што сам ти први пут рекао, и да ме више не питаш. Мој Бог је на небу; за Њега једино живим; и трудим се да Му себе принесем на жртву; и од Њега се надам великој помоћи. – Цар рече: Видећу да ли ће ти помоћи тај што живи на небу. – И одмах нареди цар да га шест јаких и свирепих војника дохвате, повале на земљу и туку немилосрдно. Тучен, мученик трпљаше као бестелесан, и мољаше се Богу говорећи: Господе Боже мој, Ти си мене ради при Понтијском Пилату поднео ране и бијење; Ти сам опет укрепи мене који страдам Тебе ради, да бих све ово поднео, и заједничар Твојих мука постао, и тако се удостојио удела у вечној слави твојој. – Док се мученик тако мољаше, одједном се чу глас с неба где говори: Амин, амин, Ермиле! кроз три дана избавићеш се тих мука, и добићеш велику награду за своја страдања.

Овај глас ули мученику велику смелост и крепост, а онима што га мучаху зададе велики страх и трепет, и они беспомоћни попадаше на земљу. А и цар се уплаши, али не хтеде познати силу Божју, и нареди да мученика опет одведу у тамницу. У тамници беше стражар Стратоник.

Њему би наређено да чува мученика. А Стратоник беше потајни хришћанин, и пријатељ светом Ермилу. И срце му се кидаше за њега видећи га у мукама, духом пак радоваше се његовој смелости и крепости, али сам не смејаше поћи на таква страдања. А свети Ермил, улазећи у тамницу, певаше говорећи: Господ је видело моје и спаситељ мој; кога ћу се бојати? Господ је заштитник живота мог; кога ћу се плашити? (Пс. 26,1). И обасја га одозго светлост небеска. И опет се чу глас који га је крепио, и обећавао му да ће кроз три дана бити крај његовим патњама.

Сутрадан опет мучитељ изведе светог Ермила на суд. А он се појави светла лица, весела погледа и са срцем пуним радости. Мучитељ пак Ликиније, машући главом и потсмевајући се мученику, рече: Кажи нам, какву ти корист донесе мрачна тамница? и да ли те ове муке, што си поднео, уразумише да се покориш царској заповести и одаш боговима дужно поштовање, или ће бити потребно да потражимо још мука против толике окорелости срца твог? – Мученик одговори: Мени мрачна тамница велику светлост издејствова, и сада је душа моја у миру и радости и неисказаној светлости. То ми пружа сигурну наду да ћу добити будућа блага. Но ја се веома чудим, како се тама што је у теби ни најмање не мења, већ непрестано помрачава очи душе твоје да не би угледале истину. – На такав укор од стране светитеља цар викну: Видим, ти си навикао на једно: да јавно вређаш својим неуздржљивим језиком, дрском душом и безумљем. Та хајде, одговори и реци једном јасно: хоћеш ли да принесеш жртву боговима, и да се покориш нашем наређењу? или желиш да по делима својим добијеш заслужене муке? – А Христов мученик Ермил одговори: Царе, ти већ имаш моје одговоре, и ништа друго нећеш чути од мене. Чини дакле што хоћеш, и приведи у дело што си намислио. – Разјари се Ликиније и нареди да светитеља голог распростру по земљи и бију моткама по стомаку. У ранама које је добијао, светитељу једина утеха беше Христос; упирући к Њему очи душе, он се мољаше: Боже похитај да ме избавиш! Господе, да ми поможеш (Пс. 69,2). – А мучитељ, бесан од љутине због светитељевог трпљења, нареди да му орловским ноктима рашчерупају стомак. Нека види, рече, својим очима утробу своју. – Мученик пак говораше: Срце моје и тело моје обрадоваше се Богу живоме. Као салом и уљем нека се насити душа моја, и радосним гласом усхвале те уста моја! (Пс. 83,3; 62,6).

Када Стратоник виде како друга његовог, светог Ермила, нечовечно муче и утробу му черупају, стаде плакати. Неки од присутних одмах то доставише цару, говорећи: Тамнички стражар Стратоник јавно показује да је учесник заблуде хришћанске и пријатељ Ермилов, јер га сажаљева и

плаче за њим. – Цар дозва Стратоника и упита га: Јеси ли пријатељ Ермилу? – Ученик истине, Стратоник не хте лагати; и видећи да је већ наступило време његовог подвига, он изјави да је пријатељ Ермилов и хришћанин. И наружи идоле као бездушне, а оне који им се клањају као безумне. И прослави Бога јединога који је створио небо и земљу. Цар се разбесне, н нареди да голог Стратоника по целом телу моткама бију. Бијен, свети Стратоник упираше очи своје на пријатеља свог светог Ермила, и говораше: Моли за мене Христа, Ермиле, да ми да да сачувам чврсту и непоколебљиву веру, и да будем изнад мучитеља својих. – А Ликинију се потсмеваше, и саветоваше га да престане клањати се слепим и мртвим кумирима, а да се убоји одмазде истинитог Бога, у чије је руке страшно пасти. И светитељ би бијен дотле, док не ућута, изнемогао од рана. Затим нареди цар да обојицу, Стратоника и Ермила, баце у тамницу.

У тамници свети Стратоник се мољаше, говорећи: Господе, не помени моја ранија безакоња! – А и обојица се мољаху Богу: Помози нам, Боже, Спаситељу наш, ради славе имена свога (Пс. 79,9). – И чуше Божји глас где говори: Трку свршисте, веру одржасте; сада вам је приправљен венац правде, који ћете сутра примити.

Сутрадан Ермил би опет изведен на суд. И упита га Ликиније: Хоћеш ли принети жртву боговима? – Одговори свети: Што ти раније рекох, то и сада говорим. Ти ме због тога пеци, сеци, и како хоћеш мучи ме, јер се научих да се не бојим оних који убијају тело а душе не могу убити. – Мучитељ онда нареди да га обесе на дрво и ножевима режу тело његово. А светитељ се у тим страшним мукама непрестано мољаше: Буди ми помоћник, Господе Спаситељу мој! – И чу глас одозго: Не бој се, јер сам с тобом ја, Бог твој. – После тога пресуди цар да се свети Ермил потопи у Дунав. – Онда доведоше светог Стратоника. Цар га саветоваше да принесе жртву боговима. Да не би и ти несрећниче, рече, пострадао као и твој пријатељ. – Блажени Стратоник одговори: Заиста бих био несрећан, када бих се покорио безумној заповести твојој. Како пак да желим живети, када ће пријатељ мој умрети за Христа? – Ликиније рече: Шта дакле, желиш ли да умреш са Ермилом? – Веома желим, одговори свети Стратоник. Јер прави пријатељи треба да заједнички подносе невољу и да се заједнички наслађују у добру. А шта ће нам бити слађе него да страдамо и умремо за Христа? – Видећи да неће нимало успети, цар Ликиније изрече пресуду, да и свети Стратоник буде потопљен са Ермилом.

Вођени на потопљење, оба света мученика појаху весело: Слава на висинама Богу, и на земљи мир, међу људима добра воља. – А када их војници доведоше на реку Дунав, метнуше их у мрежу, и бацише на дно реке. То би 315. године. И тако река прими тела светих мученика, а небо настани душе њихове у своје обитељи. У трећи пак дан обретоше се света тела њихова на обали, и хришћани их чесно сахранише на 18 стадија далеко од Београда. Сахранише их у једном гробу, да им све буде заједничко и дружељубиво: заједничко исповедање Христа, заједничка тамница, заједничке муке, заједничко потопљење, заједничка сахрана тела њихових, заједничка и слава на небу, – благодаћу и човекољубљем Господа нашег Исуса Христа, коме са Оцем и Светим Духом приличи свака слава, част и поклоњење, сада и увек и кроза све векове. **А**мин.

Село Брестовик, Гроцка – гробница светих мученика
Ермила и Стратоника (споља).

Село Брестовик, Гроцка – гробница светих мученика
Ермила и Стратоника (унутра).

Радомир В. ПОПОВИЋ

БЕОГРАДСКИ МУЧЕНИЦИ ЕРМИЛ И СТРАТОНИК.*[a]

* * *

УВОД.

Ранохришћанским мученицима ђакону Ермилу и војнику Стратонику*[1] из данашњег Београда релативно се мало зна. Из Житија ових, иначе на православном Истоку веома поштованих светитеља зна се да су за веру у Господа Христа пострадали у римском граду Сингидунуму (Singidunum) (Σιγγιδώνος), у подунавској провинцији Горњој Мисији (Mysia Superior). Ова римска област је обухватала простор данашње Србије испод река Саве и Дунава до Ђердапа. Главни град провинције био је Виминацијум (Viminacium, Βιμινάκιον), римски град на ушћу реке Млаве у Дунав, код данашњег Костолца.

Из ранохришћанске прошлости Београда познато је да је први по имену познати епископ града био Урсакије (Ursacie),*[2] који је иначе био присталица Аријеве јереси, и то до краја живота (+371). Свакако да Урсакије није био и први хришћански епископ у Сингидунуму, јер би то значило да почетак организације црквеног живота у овом граду почиње са аријанством, што ниуком случају није тачно. Сигурно је, међутим, да је Београд већ крајем 3. века, као и многи други градови у Доњем Подунављу морао имати организован црквени живот, а то значи и свог

---

[a]* преузето из издања ***„Београдски мученици Ермил и Стратоник и преподобни Јустин Ћелијски: житија и службе“***, приредили протојерej-ставрофор проф. д-р Радомир В. Поповић и проф. Предраг Миодраг, Академија СПЦ за уметност и конзервацију, Београд 2013. године, стр. 5-24. Овај увод и превод два житијā са грчког језика сачинио је прота Радомир В. Поповић. Предложени текст је заправо незнатно допуњен и редигован текст предходно објављен у часопису ***„Богословље“*** XXXV (XLIX), свеска 1-2, издаје ПБФ, Београд 1991. г., стр. 69-81.

[1]* Спомен светих је 13/26. јануара. Ј. Поповић, *Житија светих за јануар,* Београд 1972, 309-311. Ј. Поповић, *Житија светих за јун,* Београд 1975, 24, само се спомињу под овим датумом. Х. Столић, *Православни светачник – Месецослов* 1, септембар-јун, Београд 1988, 257. *Acta sanctonim* (AA. SS.), januiarius I, Antverpiae 1643,768-771. H. Delchaye, *Synaxarium ecclesiae Constantinopolitanae. Propyleum ad Acta Sanctorum,* Bruxelles 1902, 387. *Bibliotheca Hagiographica Graeca* (BHG), t. I, ed. F. Halkin, Bruxelles 1957, 45. *Bibliotheca Hagiographica Latina* (BHL) antique el mediae aetatis. Novum supplementum, ed. H. Fros, Bruxelles 1986, 3858. F. Halkin, *Analecta Bollandiana* 57 (1957), 225-236. под 14. јануаром стоји: „Страдање светих и славних Христових мученика Ермила и Стратоника, стр. 234.

[2]* J. Zeiller, *Les Origines chrétiennes dans lea provinces danubiennes de l' Empire Romain,* Paris 1918. H. Delehaye, *Les Origines du cult des martyres,* Bruxelles 1912, 282-283. M. Pavic, *Arijanstvo u Panoniji srijemskoj,* Djakovo 1891. M. Meslin, *Les Ariens d'Occident 335-340,* Paris 1967. Р. Грујић, Сингидунска епархија, *Народна енциклопедија СХС,* 4, 134; Исти, Урсације Сингидунски епископ, Исто, стр. 720.

епископа. Можда је на самом почетку 4. века услед прогона хришћана од стране римског цара Диоклецијана, за извесно време Сингидунум остао без свог епископа, јер се он не помиње пре 313. године, односно пре познатог закона о верској слободи, који су у Медиолануму издали заједно Константин и Ликиније. Милански едикт о слободи и Хришћанства у Римском царству овде спомињемо због тога што су београдски мученици Ермил и Стратоник пострадали за веру у Христа Господа после ступања на снагу овог законског акта. Овим законом је као што је познато и хришћанима дата слобода вере и савести као свима осталим религијама и веровањима.

У савременој науци још увек је дискутабилно када су тачно пострадали београдски мученици Ермил и Стратоник. Обично се оквирио узима година 314. или пак 315.*[3] За савремене истраживаче исто тако још увек је спорно место њиховог страдања. У Житију светих се само каже да су њихова тела након бацања у реку Дунав, после три дана пронађена на 18 миља или стадија низводно од Синтидунума. Које би то место данас могло бити? Ово питање је утолико важније зато што се у неколико верзија житијног текста констатује да су хришћани на месту проналаска њихових тела, ту их и сахранили. Чак се каже да су њихова тела положена на место направљено од камена (ἐν τοπῳ τινὶ λαξευτῷ),*[4] или у природну пећину (σπήλαιον). Да ли је на месту њиховог погреба касније подигнут храм њима посвећен? Свакако да јесте. Тешко је, међутим, исто тако утврдити локалитет тог храма.*[5] Житијни текст сам по себи није у том погледу прецизан и довољно информативан. Јасно се помиње река Истрос, односно Дунав, као место извршења смртне казне над светима. За нас се у првом реду поставља питање на ком месту су они бачени у Дунав? Одакле треба почети са одмеравањем 18 миља или стадија које се у Житију помињу као место проналаска њихових тела? Тела светих су по свој прилици пронађена на десној обали Дунава. Минологиј цара Василија Македонца (867-886), додуше, ништа не говори о проналаску и погребу моштију београдских страдалника.*[6] Остале верзије Житија су у том погледу доста јасније. Изричито се у њима каже да су тела после три дана (μετὰ γοῦν τρίτην ἡμέραν) (tertio ergo die postea, in loco deserto

---

[3]* Х. Столић, Исто, стр. 257. Он и узима као сигурну годину 315.

[4]* F. Halkin, Trois textcs grecs inedits sur les saints Hermyle et Stratonice martyres à Singidunum (Belgrade), *Analecta Bollandiana* 89 (1971), 20.

[5]* М. Бирташевић, Вишњица „Каструм Октавум, *Археолошки преглед* 6 (1964), 109-111. М. Мирковић, Ликиније и прогони хришћана у Сингудуниму, *Зборник Филозофског факултета у Београду* 14-1(1979), 21-26.

[6]* *Минологиј Василија Македонца,* PG 117, 253.

iacentia visa sunt corpora Martirim ...), побожни људи хришћани узели и положили заједно, на 18 миља (стадија) од Београда.*[7] Зна се да је локација римског Сингидунума као урбаног насеља и војне тврђаве била у данашњем градском језгру Београда. Данас су то улице: Краља Петра Првог, Васина, Трг Републике, Дечанска, Цара Душана, Симина, Ускочка, простор око Саборне цркве и здања Патријаршије. Свакако да удаљеност у износу од 18 миља треба мерити од Сингудунума низводно десном обалом реке. Најновија истраживања и претпоставке донела су и неке закључке, да је место погреба светих село Брестовик, односно Сеоне код Смедерева. Наиме, на том локалитету су археолози откопали једну ранохришћанску цркву-базилику. То место се идентификује са римским насељем Aureus Mons.*[8] Базилика се датира у 5. век, и сматра се да је била посвећена, или што је још вероватније, саграђена као храм-мартир на гробу самих мученикā, како је то већ захтевала ранохришћанска пракса.

Бројни житијни текстови светог Ермила и Стратоника као и преписи истих (постоје и латинске верзије житија),*[9] говоре да је њихов култ и поштовање био веома раширен, не само у раној хришћанскох Цркви, већ и у средњем веку.*[10] Сем храма који је свакако постојао на њиховом гробу, претпоставља се да су имали и храм подигнут у њихов спомен и у самом Цариграду, византијској престоници. Истина, у главном граду Византије помиње се храм посвећен светом Стратонику,*[11] али није сасвим извесно о ком Стратонику је реч, пошто се често догађа да има више хришћанских светитељā са истим именом. Уосталом, да се ради о храму посвећеном београдским мученицима, не би у том погледу било изостављено још једно име, ато је Ермил. У манастиру Ставроникита на Светој Гори постоји фреска светог Ермила и Стратоника.*[12] На тој фресци

---

[7]* F. Halkin, Ibid, 20. AA. SS. januarius XII, 771.

[8]* M. Мирковић, Прогони хришћана, 23. Ранија мишљења видети код, J. Zeiller, Ibid, 107.

[9]* AA.SS., januarius, I, 768-771.

[10]* *Минеј за месец јануар,* 13. дан, стихира на вечерњу на Гдⷭ҇и, воз҃ва́хъ: каже се: „Ермил славни и Стратоник богомудри, двојица чудесних, исповедајући несаздану Тројицу, многобожачку лаж многим ранама и мукама победише, и увенчаше венцима победе, и моле се да се дарује (свим) крајевима (света) мир и милост“. Ермил је „обагрио одећу течењем свештене крви ... и преселио се у мисаоно Царство“. Даље се каже у њиховој *Служби* да су обадвојица „у кошници били бачени и блажени крај – били су у водама удављени", али су на тај начин ђавола потопили. Водом су потопљени Христа ради, Који је водом потопио нашу нечистоту. Ермил је још био наставник подвигом у страдању Стратонику и у побожности (Канон, песма 7).

[11]* H. Delehaye, *Les Origines du cult des martyres,* 282-283, каже се да свети Стартоник има храм у Цариграду, стр. 283. R. Janin, La Géographie eccle-siastique de l' Empire byzantin, III. Les Eglises et les monastères. Paris 1953, 494-495.

[12]* Le Sunaxaire, Vie Saints de l' Eglise Orthodoxe II, decembre-janvier, Thessalonique, 1988, 384-385. Фреска је из 16. века. Најновија икона Светог Стратоника и Ермила (рад Н. Н.) налази се у старој

ђакон Ермил стоји десно, у десној руци држи крст као знак страдања и победе над својим мучитељима; лева рука му је испружена на доле. Стратоник је на истој представи лево од Ермила, у десној руци такође држи крст мало подигнут у висину главе и ореола; лева рука му је полуиспружена и налази се у висини груди.

Време страдања светих Ермила и Стратоника у Београду обично се доводи у везу самог почетка сукоба цара Константина Великог и његовог савладара и зета Ликинија. Ликиније је владао на Истоку, према томе и у области римског Илирика на Балканском полуострву. Црквени историчар Јевсевије Кесаријски (+ око 340) и Сократ Схоластик (после 439) говоре о сукобу двојице царева. Јевсевије изричито каже да су двојица царева сложно победили своје супарнике Максенција и Максимијана. Заједно су у Медиолануму (данас Милано у северној Италији) издали закон о слободи Хришћанства. Али потоњи сукоб Константина и Ликинија савременик види као сукоб многобоштва, које је на измаку и Хришћанства које долази, и које је недавно (313) тек стекло право грађанства у Римском царству. „Дигао је (Ликиније) руку, не на Константина, него на Бога, који је позајмио своју моћ Константину ...“*[13] Сама пак победа Константина над Ликинијем, која је касније уследила (324) је дефинитивна победа Хришћанства. Ликиније је макар у почетку био наклоњен хришћанима, али се одједном окренуо против њих и чак је издао „заповест да се епископи не смеју састајати с незнабожцима, да би тако спречио да Хришћанство не узме маха“.*[14] Жртве таквог гоњења су и Ермил и Стратоник из Сингидунума.

Кратак садржај Житија је следећи: тиранин Ликиније (епитет тиранина за Ликинија забележен је чак и у 11. канону Првог васељенског сабора – видети: Р. Поповић, *Васељенски сабори – одабрана документа*, Београд 2012, стр. 109) је прогонио хришћане. Ђакон Ермил је одмах заточен у Сингидунуму. Саслушавао га је лично Ликиније. Као непоколебивог у вери, цар га је ставио у тамницу на три дана не би ли се овај предомислио. Међутим, Ермил се није одрекао вере у Господа

згради Богословског факултета у Београду – Краља Петра I бр. 2. У цркви Сабора Срба Светитеља на Карабурми у Београду, Драган Марунић је насликао на зиду десне певнице св. Ермила и Стратоника.

[13]* Јевсевије Кесаријски, *Црквена историја* 10, 8. М. Мирковић, Прогони хришћана, 21-26. A. Tuilier, Le Conflii entre Constantin et Licinius et les origines de l'ananisme, *Ziva antika* 1-2(1975), 247-258. Р. Поповић, Епископ Јевсевије Кесаријски о цару Константину Великом, *Ниш и Византија – Зборник радова* 1, Ниш 2003, 39-46.

[14]* Сократ Схоластик, Црквена Историја 1,3.

Христа. У току мучења јавља му се Анђео и сам Господ, који га храбри да издржи до краја. У току испитивања и мучења догодило се да је и чувар затвора, војник Стратоник такође постао хришћанин. И Стратоника су дали на муке, али је и он до смрти остао веран. Обадвојица су добили смртну казну, стављени су у исти ковчег и бачени у реку Дунав. Њихова тела вода је после три дана избацила на копно 18 стадија далеко од Сингидунума, а хришћани су их сахранили.

Најстарија верзија сачуваног Житија светог Ермила и Стратоника потиче из 6. века. Краћа верзија Житија налази се у Минологију Василија Македонца, затим код Симеона Метафраста,*[15] док Минологиј Михаила IV Пафлагонијца доноси опширну верзију Житија.*[16] Са ове верзије доносимо и превод Житија на савремени српски језик.

СТРАДАЊЕ СВЕТИХ И СЛАВНИХ ХРИСТОВИХ МУЧЕНИКА ЕРМИЛА И СТРАТОНИКА.

Безбожни цар Ликиније показао је велику ревност за идолопоклонство, али је исто тако свим хришћанима претио стравичном смрћу. Због тога су били претраживани градови и планине, села и поља и саме куће. Онај ко би хришћанина издао цару тај је био похваљиван и заслуживао је највеће почасти. Једнога дана када је Ликиније председавао царском суду дође један човек и рече му: „Има, царе, неки човек по имену Ермил, у чину ђакона, који је већ одавно поштовалац хришћана, а и сам јесте хришћанин, али с друге стране он уопште не поштује ни богове, а ни тебе царе“. Чувши ово, тиранин заповеди да Ермила затворе и доведу га на суд. Најпре су га свугде тражили, али су га нашли на молитви. Био је ухапшен и предат царском суду, међутим, Ермил се са великом радошћу покорио полицијским потказивачима.

Када се Ермил појавио пред царем, цар му рече: „Одговори ми јеси ли ти хришћанин, како сам чуо?“ Он одговори: „Не само да Хришћанство исповедам, већ сам посвећен за ђакона да служим невидљивом Богу“. Оштроумни тиранин, желећи дакле да се лично увери, рече му: „Поштуј, дакле, богове!“ Страдалник одговори: „Да ли си ти глув царе, или си изгубио разум? Ја сам ти већ рекао да као ђакон служим Богу невидљивом, а не овим боговима који су бездушни и глуви (= безгласни),

---

[15]* Симеон Метафраст, PG 114, 553-565; *Le Ménologe imperial de Baltimore. Textes grecs publiés et traduits par F. Halkin, Subsidia hagiographica,* 69, Bruxelles 1985, 157-170.

[16]* F. Halkin, Trois textes grecs inédits sur les saints Heimyle et Stratonice martyres à Singidunum (Belgrade), *Analacta Bollandiana 89* (1971) 10-20.

достојни да буду само предмет подсмеха, а никако клањања". Цар није могао да поднесе овако искрене речи. Одмах је заповедио да страдалника ударају по лицу справама за мучење направљеним од бакра, док истовремено један од гласника повика: „Престани да тако говориш, Ермиле, укажи поштовање цару, жртвуј боговима и бићеш ослобођен страдања". Ударали су га затим без милости, а Ермил повика узвишеним гласом: „На вечне казне, о тиранине, ви сами бићете кажњени од истинитог Бога, јер Га ви ниподаштавате да бисте поштовали лажне богове и (што је још погубније) што ви и друге присиљавате и увлачите у исто безбожништво".

Када је цар увидео да су мучења била веома дуга, он посла страдалника у тамницу на три дана говорећи: „Покајаће се од овог узалудног уздржавања". Док су га водили у тамницу, страдалник је певао Псалам: Господ је мој помоћник и нећу се плашити шта ће ми учинити човек (Пс. 118,6-7). Одлучио се да претрпи невоље за Христа, а Овај му посла анђела да га укрепи говорећи му: „Ермиле, буди храбар и немој имати страх" (Д. ап. 18,9), говори и не ућути, бори се и не буди страшљив. Победићеш тиранина и примићеш одозго славни страдалнички венац" (1. Пт. 5,4).

После три дана Ликиније поново сазове свој суд и позва на њега божанског Ермила. „Јеси ли ти, рече му, најзад одлучио да жртвујеш боговима да би био ослобођен грозних мука које су ти надомак главе? Или, и даље настављаш да се излажеш опасностима?" На то, страдалник Христов рече: „Царе, ја сам ти већ рекао не; бескорисно је поново ме испитивати. Ја имам на небесима једног Бога кога гледам, за кога желим да се жртвујем, и од кога очекујем брзу помоћ". Цар опет понови: „Покажи ми да ли је он моћан да ти дође у помоћ?" Одмах после тога шесторица људи снажних руку а бездушни, који су спремни на лудости и смрт, положише страдалника на земљу и нечовечно га удараху. Међутим, подвижник без икаквог страха тихо се молио: „Господе Боже мој, Ти који си због мене поднео ударце и крст за време Понтија Пилата – призри на мене страдалника (Д. ап. 20,24), дај ми снаге да идем до краја мојим путем и да заједничарим у Твојој слави" (1. Пт. 4,13). Таква бејаше његова молитва. Одједном се зачу глас одозго који говори: „Заиста, заиста, Ермиле, кроз три дана бићеш ослобођен садашњих страдања и примићеш од мене највећу награду за све твоје муке". Овај глас оснажи и охрабри подвижника а престрави мучитеље; они сви попадаше на земљу дрхтећи и тресући се од страха. Међутим, (Ликиније) заслепљен својом безбожиошћу и изгубивши разум, не хтеде да буде мудар и учини добро (Пс. 36,3), нити да разуме да то сам Бог учини ова чудеса. Ликиније посла

мученика у један тамни и мрачни затвор. Али, нашем духовном подвижнику (= атлети) придружи се један друг: наиме, чувар затвора Стратоник, коме се свети (Ермил) бејаше поверио. Био је веома мудар човек и Ермилов потајни пријатељ; он је делио његова убеђења и хришћанску веру. Састрадавао је са својим пријатељем када је овај јавно, пред многима био мучен. За тренутак нећемо више говорити о божанском Стратонику, већ продужавамо историју о божанском Ермилу.

Ермил се вратио у тамницу певајући Псалам: Господ је моја светлост и моје спасење, њега ћу се бојати (Пс. 35,3).

После ове молитве, величанствена светлост одозго обасја га да потврди молитву, а један глас зачуо се одозго поново и препоручио духовном атлети (= подвижнику) да и даље остане храбар и још му објави, као и раније, да ће његов крај (смрт) наступити за три дана.

Сутрадан, Ликиније председавајући своме суду поново заповеди да доведу Ермила. Овај приступи са срцем пуним радости, као што се видело на његовом лицу. Ликиније, смешећи се и климајући главом, и провидно се подсмевајући светитељу, рече: „Дођи. Како си искористио време и мрачни затвор који сам ти дао? Да ли си променио мишљење? Или нам треба још казни и мучења да победимо уздржање твога срца?“ Подвижник одговори: „Загушљиво и тамно место – где сам био заточен – донело ми је велику радост. Сада мир и радост испуњавају моју душу када помислим на добра која ме очекују. Вама се, пак, веома дивим што још увек духовно слепи, нећете никако да окренете очи ка Истини“. Тиранин са великом горчином одговори: „Изгледа, ти ниси схватио да врећаш као безумник. Одговори ми, дакле, јасно: хоћеш ли ти жртвовати боговима, или да ти ја судим како заслужујеш?“ Страдалник одговори: „Царе, ја сам ти већ рекао каква је моја одлука. Чини дакле, што ти драго“. Ликиније се разгневи и нареди да Ермила положе на леђа, и да га ударају по трбуху са штапом. Ова казна је одвратна: углови овог штапа беху тако шиљати да се забадаху у тело. Када је био тако ударан без милости, духовни подвижник је имао велику утеху: молио се тако скрушено, и гледао самог Христа који беше дошао да му помогне, да му олакша муке и објави утеху (крај страдања). Цар, дакле, мислећи да постојаност страдалника у својој вери (побожности) и привржености истој, доказује његово презирање царског достојанства, наставио је да га мучи. Испребијао му је утробу орловим канџама, како се зову гвоздени орлићи, док свети није прогледао унутрашњим, духовним очима срца. Светитељ је брзо одговорио једним

одељком Псалма: Моје срце и моје тело дрхте пред Богом живим (Пс. 84,3).

После овог ислеђивања и казни, тиранин је имао намеру да га врати у тамницу да би га подвргао још тежем мучењу. Али, добри Стратоник је одлучно решио да испуни своја обећања и заповест, и тако видећи како Ермил трпи, и не могући да му помогне, састрадаваше и плакаше много. Видећи га неки војници, оптужише га цару: „Царе, чувар затвора Стратоник, очигледно саучествује у Ермиловом страдању и хришћанској вери; он је сав тужан видећи како Ермил страда“. Ликиније је одмах позвао Стратоника и питао га, да ли је био Ермилов пријатељ. Мученик, далеко од тога да порекне истину, признаде да је био Ермилов пријатељ, исповеди своју веру и осуди формалну заблуду идолопоконства. „Ја се плашим, додаде он, само Творца небеса и земље“. Цар нареди да га шибају као и Ермила, „док му дотиче гласа“. Када су га шибали, страдалник је усмерио своје очи ка пријатељу и молио је његово посредништво пред Христом: „Ермиле, говорио је он, моли се Христу за мене да бих Га и ја могао исповедати без слабости, и да победим без муке све обмане тиранина“. У међувремену он се ругао Ликинију, одбијао је да принесе жртве слепим божанствима и још је призвао на њега казну истинитог Бога. Цар, видећи да и он иде да пострада, посла га у затвор, и након застрашивања мучењем, оставио му је времена да се покаје.

Стављен под јаку стражу, мученик је призивао Исуса и упућивао му је ову молитву: Господе, не помињи наше старе грехе. Дођи нам у помоћ, о Боже, Спаситељу наш, ради славе имена Твога (Пс. 79,8-9). Одмах се зачуо глас са небеса: „Ви сте завршили ваш пут, веру сте сачували. Следује вам венац правде, и сутра ћете га примити“.

Сутрадан рано, Ликиније позва Ермила. Видећи да је он непоколебив, ставио га је на вешала, и стравично је мучио његово тело. Мученик је понавља: „Господе, дођи ми у помоћ, и ослободи ме“. Глас одозго одговорио му је: „Буди без страха, јер ја сам с тобом, и ја сам Бог твој“. Овим гласом тиранин је био престрашен. Скинуо је мученика са вешала и наредио да га баце у реку Дунав (ἐν τῷ ποταμῷ τω Ἰστρῳ), али тако како његово часно тело не би било пронађено. Затим је довео Стратоника да га посаветује: „Заиста бих га ражалостио ако бих вам се покорио да спасем мој живот“. Ликиније му је узвратио: „Ти дакле хоћеш да умреш са Ермилом?“ „Савршено“, одговори Стратоник; „потребно је заиста да пријатељи деле несреће, а свакако је право да се заједно радују и у добру. За нас нема веће радости и пријатности него да страдамо за Христа?“

Одбио је, дакле, да промени мишљење, и цар је против њега донео исту одлуку и осудио је двојицу мученика на исту смрт. Један је и исти завршетак, заиста сличан, и срећа, и заједничко блаженство, и радост, и судбина, задесила их обојицу.

Водили су их на последње мучење. Певали су са анђелима на Рождество Христово: Слава Богу на висини, на земљи мир, међу људима добра воља (Лк. 2,14). Када су приспели на реку, мучитељи су их ставили у један ковчег и бацили у таласе. Освећена телима светих, река Дунав их је вратила вернима. Без сумње, вишња Доброта није допустила да они буду задржани. После три дана, мученичка тела светих су се видела како леже на стрмој обали. Побожни хришћани су их узели са поштовањем, певали су химне и све оно што налаже хришћански закон за умрле, и положише их заједно, на 18 миља од Сингидоноса (= Београда) (ἐν τινι τόπῳ σταδίον ὁκτωκαίδεκα τῆς πόλεως Σιγγηδόνος). Најзад, све заједничко беше двојици пријатеља: исповедање Христа, боравак у тамници, бацање у реку, небески живот и погреб на истом месту.

Нека њиховим заступништвом наш побожни цар прими све што жели:

Безбројне победе над својим непријатељима,
Окајање и опроштај својих грехова,
Удео у небеској радости после смрти,
Вечни починак са свима светима,
Починак на местима одакле је ишчезла свака туга и уздисање,
Где је свака срећа и радост дарована
Кроз Христа Бога, коме нека је слава у векове. Амин.

СТРАДАЊЕ СВЕТИХ ЕРМИЛА И СТРАТОНИКА
(Краћа верзија житија).

За време своје владавине безбожни Ликиније је предузео гоњење побожних следбеника Христових. У свом безбожном делу претраживао је поља и хватао хришћане. Једнога дана приступи неко царском суду тиранина и обавести га говорећи овако: „Постоји неки од оних, који се хришћанима називају, по имену Ермил, који је у чину ђакона“. Чувши пак тиранин за Ермила разгневи се и заповеди брзо да Ермила затворе и доведу на суд. Одмах потом приступише цареве слуге тражећи да испуне и спроведу у дело цареву заповест. Отишавши да га траже, нађоше Ермила на молитви, како се моли, и приближивши му се рекоше: „Хајде, Ермиле, сам цар Ликиније треба те“.

Ермил, ништа не марећи, чак шта више, начинивши знак Христов рече: „Нека буде воља Божија“, и радујући се пође за царским војницима.

Ермила су довели Ликинију, како је и наредио. Заповеди да га изведу пред суд. Сам Ликиније је председавао суду и рече да му приведу Ермила. Гласник повика гласно: „Нека уђе Ермил!“ А када Ермил изађе пред суд рече му Ликиније: „Чујем, Ермиле да си ти хришћанин?“ Одговоривши му Ермил рече: „Не само да сам хришћанин, него сам, шта више, служитељ (= ђакон) Бога невидљивога“. Ликиније одговори: „Прислужи, дакле, боговима!“ Ермил је на то одговорио и рекао: „Безумно је служити немим и глувим боговима који не чују и не виде. Већ сам ти рекао да сам служитељ Бога невидљивог у кога верујем, и који је Творац свега што постоји. Рекох ли ти да нисам служитељ ових богова који су направљени од дрвета и камена, и које су људи створили и којима се опет покоравају“. Ликиније се разгневи на ове хуле и нареди да га ударају бакарним прутевима по образима док гласник не повика: „Ермиле, не хули на цара, већ жртвуј боговима, и тако ћеш самог себе спасити“. Ермил ударен, повика повишеним гласом: „Сам Бог, о тиранине Ликиније, удариће те зато што се клањаш идолима слепим и безживотним, и још друге у такву безбожност уводиш. Ја дакле, ако хоћу да спасем своју душу, нећу да жртвујем боговима“.

Ликиније пак промени лице и рече: „Заповеди да га сместе у затвор на три дана, и даје ти се прилика да промениш мишљење, и да постанеш следбеник свих божанстава“. Ермил на то рече: „Чини што желиш. Ја сам сада као и после три дана спреман да поднесем сва мучења која си ми припремио са оцем твојим Сатаном“. Одлазећи у затвор свети Ермил је идући певао Псалам говорећи: Господ је мој помоћник, и нећу се уплашити онога шта ће ми учинити човек (Пс. 117,6-7). Ушавши у затвор молио се говорећи: Пастиру Израиљев, чуј! Ти који предводиш стадо Јосифово, Који седиш на херувимима, јави се! Пред Јефремом и Венијамином и Манасијом подигни моћ своју, и дођи да нас спасеш (Пс. 80,1-2) из руке крволочног Ликинија, и од свих невоља и мука његових.“ Одмах се појави анђео Господњи и рече Ермилу: Буди храбар и не плаши се, него говори и не ућутиш (Д. ап. 18,9), бори се и не посустани: јер ћеш победити безбожног тиранина и примићеш венац (1. Пт. 5,4).

Када је поново Ликиније председавао суду, заповеди да опет доведу Ермила. Ликиније рече Ермилу, када је овај изашао пред суд: „Ермиле, дао сам ти времена, жртвуј сада боговима; спасићеш се од многих мучења, веруј ми, жртвуј боговима“. Ермил рече: „Рекао сам ти већ, и

опет ти говорим да не служим боговима, имам Бога на небу коме се клањам и од кога добијам помоћ“. Тиранин Ликиније одговори: „Заповедам да те ударају јавно са шест штапова, да видим да ли он, за кога кажеш да је на небу, има власт да ти помогне“. Ударан веома са шест штапова, Ермил повика гласом: „Господе Боже, који си разапет у време Понтија Пилата, сети ме се у царству Твоме“ (Лк. 23,42). Зачу се глас са неба који говори: „Ермиле, заиста, заиста (= амин, амин) ти кажем да ћеш кроз три дана победити безбожног тиранина и примићеш венац“. Од овог, пак, гласа уплашише се они који га удараху и попадаше и постадоше неми. Све пак присутне обузе страх, а сам Ликиније уплаши се веома и поново опседнут од Сатане заповеди да светога баце у мрачни затвор, и да га предају војнику по имену Стратоник, који је био Ермилов пријатељ.

Ермил рече Ликинију: Ја ходим у светлости, а ти ходиш у крајњој тами (Мт. 22,13). Када је ушао у затвор са Стратоником, певао је Псалам говорећи: Господ је моје просветљење, и Спаситељ мој кога ћу се бојати: Господ је заштитник мог живота, од кога ћу имати страх? Приближише ми се они који ми чине зло, да поједу моје тело, стегнуше ме непријатељи моји, и трпим и изнемогох. И ако ме ставите на муке, нећете уплашити моје срце, и ако подигнете рат против мене, ја се у Њега уздам. Господу јединоме молим се и Њиме живим (Пс. 26(27),1-4), шта ће ми учинити Сатана, и рука сина његовог Ликинија?“ Када је завршио Псалам, светлост обасја тамницу и зачу се глас са небеса који му рече: „Рекох ти и опет ти говорим, да претрпиш, и после три дана и три ноћи сатрћеш тиранску силу“.

Сутрадан је Ликиније поново председавао и са високог места, преко гласника је позвао Ермила, а гласник повишеним гласом позва Ермила, чије лице и душа беху просветљени и испуњени разумом. Ликиније се благо насмеши и завртевши главом рече: „Предао сам те у мрачну тамницу, да ли си се променио? Жртвуј боговима или ћу поново наредити да те ставе на опасне муке“. Ермил одговарајући рече: „Човекољубиви Бог преобрати тамничку таму у светлост. Дивим се како чувар мрака није се обратио овој истинитој светлости која обасјава сваког човека који долази на свет“ (Јн. 1,9). Много разгневљен, Ликиније му одговори: „Ермиле, принеси жртве, или, шта то говориш; морамо те још ставити на муке“. Ермил на то одговори: „Нема потребе да ти одговарам, чини што хоћеш!“ Тада Ликиније заповеди да га ударају гвозденим штаповима, док Ермил повика: Господе, помогни ми, у Тебе се уздам (Пс. 69(70), 2). Одмах се зачу глас са небеса који говори: Господ чује глас оних

који му се моле (Пс. 5,2). Опет га много удараху, а тиранин поново рече: „Веруј ми, Ермиле!“ А Ермил рече: „Нећу жртвовати. Чини шта хоћеш!“ Ликиније поново заповеди да донесу справу за мучење, и удараху га по стомаку тако да се утроба видела. Све су то чинили веома нечовечно, док Ермил завапи: Срце моје и тело моје радују се Богу живоме (Пс. 84,2). Иако му се просула утроба, овај није клонуо, већ горе подиже душу своју и дух свој. Ликиније видећи ову радост, и да све муке не наудише светом Ермилу, већ стигоше оне који су га мучили. Зато Ликиније заповеди да још сутрадан доведу Ермила и подвргоше га још страшнијим мукама.

Ермилов пријатељ Стратоник састрадавао је сва мучења која су снашла Ермила. Остали војници видећи то, дођоше Ликинију и рекоше: „Стратоник, који је под влашћу и законом твога царства, пријатељ је Ермилу, и састрадава са њим“. Ликиније упита Стратоника говорећи му: „Јеси ли Ермилов пријатељ, и не желиш да извршаваш моје наредбе, нити да принесеш жртве боговима?“ Стратоник одговори: „Пријатељ његов јесам, и ја сам хришћанин“. Ликиније је био разјарен овим речима, па одговори: „Шта, дакле! упркос свега, делиш његово мишљење, и нећеш да принесеш жртве боговима?“ Стратоник рече: „Нећу да жртвујем твојим боговима, јер се бојим Бога који је створио небо и земљу и цео свет“. Пун гнева Ликиније заповеди да га предају да се удара штаповима. Када су га ударали, повика јаким гласом: „Моли се, пресвети Ермиле за мене, и да срце моје не подлегне тиранину!“ Још изговори и ове речи: „Нећу извршити твоју заповест, о тиранине! нећу жртвовати твојим боговима, о Ликиније. Имам Христа у замену за сва зла која си ми нанео“ (Пс. 7,5). А када су Стратоника избили штаповима, рече Ликиније да их обојицу, и Ермила и Стратоника, чувају под стражом и даље испитују.

Када су обојица били у затвору, Ермил је ноћу наставио да се моли говорећи: Господе, не опомињи се мојих ранијих безакоња, да не останем не услишен. Помогни нам, о Боже, Спаситељу наш! (Пс. 78(79),8-9). Дође глас са небеса који говори: „Трку свршисте, веру сачувасте, дакле, припашће вам венац части (2. Тим. 4,7-8), који ћете примити сутра када будете победили тиранина“. А када је свануо дан, седећи на високој судијској столици, Ликиније заповеди да доведу Ермила. Када овај дође, Ликиније му рече: „Шта чекате Ермиле? Сада, ако желиш жртвуј боговима“. Ермил рече: „Нећу да жртвујем боговима, јер су демони. Нећу да се клањам твојим идолима, јер су сатанско дело. Одбијам, тиранине! Ако пак желиш да нашем телу приредиш веће муке, учини то. Вера у Христа јесте на првом месту, па онда тело. Ти, који си прах, а ја сам

земља. Не плашимо се ако убијеш тело, јер немаш власт над душом. Плашимо се Бога невидљивог и силног, Који може и душу и тело да спасе“ (Мт. 10,28).

После неког времена тиранин, узбуђен, заповеди да Ермила окрену на леђа. Када су га окренули, он завапи: Господ је мој помоћник, и моја светлост (Пс. 18,14). Јави се глас са небеса говорећи: Не плаши се, ја сам с тобом, не очајавај, јер сам ја Господ и Бог твој (Иса. 41,10). Од овога гласа обузе страх Ликинија, и одреши Ермила, и ослободи га веза, а потом Ликиније заповеди да га баце у реку Дунав. Заповеди да одмах доведу и Стратоника, а када овај дође рече му Ликиније: „Стратониче и бедниче, учини по мојој вољи и жртвуј боговима, да и тебе не подвргнем осуди као твог пријатеља Ермила“. Стратоник одговори: „Био бих бедник ако не бих следовао пријатеља Ермила, и ако бих пристао на безбожне и бедне твоје заповести. Одбијам да принесем жртву, Ликиније!“ Ликиније одговори: „Желиш, дакле, да са овим твојим пријатељем умреш?“ Свети Стратоник рече: „Са задовољством ћу заједно с њим умрети за Христа. Јер садашња страдања за људе су ништа, јер ће на крају доћи време да сваки човек да Богу одговор за своја дела“ (Рим. 2,6). Ликиније се разгневи и заповеди да баце Стратоника са Ермилом у реку.

Ова двојица завршише свој животни пут са песмом Богу говорећи: Слава на висини Богу, и на земљи мир (Лк. 2,14). Обадвојица су јавно, свети Ермил и Стратоник, у ковчегу бачени у реку која се зове Дунав, и говорили су једногласно: Благословен си Боже, Оче неба и земље, Који ниси помогао неваљалом Ликинију и слугама његовим. После три дана река је избацила тела светих страдалника Ермила и Стратоника. Њихова тела су узели побожни људи и положили на место направљено од камена, 18 миља од Сингидунума, хвалећи Бога, коме нека је слава и власт, у векове векова. **А**мин.

※ НОВЫЙ СЕРБЛЯНЪ „ВЪ ГОДИ ВЪ БѢЛГРАДѢ. © НОВИ СРБЉАК 2020. ГОД. У БЕОГРАДУ. ※